

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 14.10.2024
Kabul Tarihi / Date Accepted : 18.11.2024
Yayın Tarihi / Date Published : 31.12.2024
DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1561524>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

BİR TOPLUMSAL ELEŞTİRİ ARACI OLARAK MÜZİK: MISERY INDEX'İN "RITUALS OF POWER" ALBÜMÜNDE "POST-TRUTH" VE ÖTESİ

ELNUR, Ahmet¹

ÖZ

Toplumsal yapının bir aynası, zamanın ruhunu yansıtan bir araç ve kimi zaman da değişime çağrı yapan bir ses olarak müzik, tarih boyunca toplumsal eleştiri için güçlü bir platform işlevi görmüştür. Bilgi kirliliği ve manipülasyonun her geçen gün arttığı günümüzde, müziğin toplumsal eleştiri aracı olarak işlevinin ortaya konulması doğrultusunda, bu çalışma kapsamında Baltimore, Maryland çıkışlı bir metal müzik grubu olan Misery Index'in 2019 yılında yayınlanan "Rituals of Power" albümünün metinsel içeriğinde post-truth olgusunun inşa ve aktarım biçimlerinin açığa çıkarılarak yorumlanması amaçlanmıştır. Niteliksel içerik çözümlemesi yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen çalışmada albümdeki şarkı sözleri, MAXQDA Analytics Pro 2024 programına aktarıldıktan sonra sistematik ve tümevarımsal bir şekilde kodlanmış ve "medya ve siyaset", "toplumsal çöküş", "toplumsal baskı ve dışlanma" ve "iktidarın döngüsel doğası" olmak üzere dört tema çerçevesinde yorumlanmıştır. Bulgular, albümde çarpıtılmış gerçeklik, kurumsal başarısızlık

¹ Dr. Öğr. Görevlisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Rektörlük, ahmetelnur@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3287-535X>

ve bilginin kasıtlı manipülasyonu ile mücadelenin söz konusu olduğu bir dünyanın karanlık bir tasvirinin sunulduğunu göstermektedir. Bu bağlamda şarkı sözleri; medya manipülasyonu, yankı odaları, politik aldatma, gerçek ve kurgu arasındaki çizginin bulanıklaşması, toplumsal çöküş, ahlaki yozlaşma, distopik gelecek ve kurumlara duyulan güvenin kaybı gibi post-truth olgusuyla ilişkili konuları ele almaktadır. Post-truth çağının beraberinde getirdiği sorunlara sanatsal bir yanıt niteliği taşıyan albüm, dinleyicileri bu sorunlar konusunda bilinçlendirerek eleştirel düşünmeye teşvik etmektedir. Müzik ve toplumsal yapı arasındaki çok yönlü ilişkinin disiplinlerarası bir bakış açısıyla incelendiği bu çalışma, müziğin güncel sosyopolitik konuları sorgulayarak dinleyicilere aktarma potansiyelini vurgulamakta ve post-truth olgusunun sanatsal ifadeler üzerindeki etkisine dair anlayışımızı genişletmektedir.

Anahtar Kelimeler: Distopya, medya manipülasyonu, müzik sosyolojisi, post-truth, toplumsal eleştiri, yankı odaları.

MUSIC AS A TOOL OF SOCIAL CRITICISM: "POST-TRUTH" AND BEYOND IN MISERY INDEX'S "RITUALS OF POWER" ALBUM

ABSTRACT

Throughout history, music has served as a powerful platform for social criticism, acting as a mirror of social structure, a tool that reflects the spirit of the time, and a voice calling for change. This study aims to reveal and interpret the construction and transmission forms of the post-truth phenomenon in the textual content of the album "Rituals of Power", released in 2019 by Misery Index, a metal music band from Baltimore, Maryland, to uncover the function of music as a tool for social criticism in today's world, where information pollution and manipulation are increasing daily. Adopting a qualitative content analysis approach, the lyrics of the album were systematically and inductively coded after being transferred to the MAXQDA Analytics Pro 2024 software and interpreted within the framework of four themes: "media and politics", "social collapse", "social oppression and exclusion" and "the cyclical nature of power". The findings show that the album presents a dark depiction of a world struggling with distorted reality, institutional failure, and the deliberate manipulation of information. In this context, the lyrics address issues related to the post-truth phenomenon such as media manipulation, echo chambers, political deception, blurring the lines between reality and fiction, social collapse, moral corruption, dystopian future and loss of

trust in institutions. Through an interdisciplinary examination of the multifaceted relationship between music and social structure, this study emphasizes the potential of music to question and convey current socio-political issues to the audience and expands our understanding of the impact of the post-truth phenomenon on artistic expressions.

Keywords: Dystopia, echo chambers, media manipulation, post-truth, social criticism, sociology of music.

GİRİŞ

Post-truth kavramı, günümüzde özellikle siyaset ve medya alanlarında yürütülen çalışmalarda önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Oxford İngilizce Sözlüğü (2016) tarafından “*nesnel gerçeklerin belirli bir konu üzerinde kamuoyunu oluşturmada duygulardan ve kişisel inançlardan daha az etkili olduğu durumlar*” olarak tanımlanan post-truth, öznel anlatıların ampirik bulguları gölgede bıraktığı daha geniş bir kültürel değişimi yansıtmaktadır (Jaques vd., 2019: 12-13; Brahm, 2022: 12). Bu değişimin kamusal söyleme hâkim olan mezenformasyonun² geleneksel medya ve genel olarak uzman görüşlerine karşı bir güvensizlik ortamına yol açması nedeniyle özellikle siyasi iletişim bağlamında daha belirgin hale geldiği belirtilmektedir (Anggrayni, 2024: 136; Kelkar, 2019: 86; Kluknavská ve Eisele, 2023: 1583). Post-truth kavramının kökenleri, 21. yüzyılın başlarındaki siyaset ve medya ortamlarına kadar uzanmakta olup, 2016 yılında Brexit referandumu ve Donald Trump'ın ABD başkanı seçilmesi gibi olaylar sırasında bilhassa ön plana çıkmaya başladığı görülmektedir (Gutiérrez-Martín vd. 2019: 269; Capilla, 2021: 313). Söz konusu olaylar, kamuoyunun yönlendirilmesi doğrultusunda siyasi aktörlerin bilgiyi nasıl manipüle edebildiklerini ve duygusal anlatılardan nasıl yararlanabildiklerini çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermektedir (Evi ve Ari, 2022: 90; Mieliekiestsev, 2023: 23). Bu noktada post-truth, siyasi manipülasyon, medya düzenlemeleri ve duygusal anlatılar çerçevesinde gerçeğin algılanma biçimlerini değiştirmekte, gerçeklere olan güven duygusunun yeniden tesis edilmesi konusunda çeşitli zorluklar ortaya çıkarmaktadır.

Post-truth kavramının açıklanması doğrultusunda başvuru kuramsal yaklaşımlar, genellikle bu olgunun kamusal algı ve söylem üzerindeki etkilerini irdelemektedir. Lewandowsky vd. (2017: 364), post-truth çağında mezenformasyonun bir “*sis perdesi*” işlevi görerek kitlelerin dikkatlerini

² Mezenformasyon, paylaşan kişilerin yanlış veya yanıltıcı olduğunun farkında olmadığı doğru olmayan içerikleri kapsamaktadır (Rubin, 2022: 8).

ciddi siyasi sorunlardan daha farklı noktalara çektiğini öne sürmektedir. Bu durum, yerleşik gerçeklerden daha rekabetçi anlatılara geçişi tanımlayan "*post-truth rejimleri*" kavramıyla uyumluluk göstermekte, bu bağlamda duygusal rezonansın genellikle nesnel doğruluktan daha baskın olduğu vurgulanmaktadır (Harsin, 2015: 327). Halkın güven duygusunu zedeleyen, geleneksel medya ve uzman görüşlerinin güvenilirliğini zayıflatan söz konusu dinamikler, demokratik kurumlar üzerinde derin etkilere yol açabilmektedir (Bennett ve Livingston, 2018: 127; van Dyk, 2022: 41-42). Sosyal medyanın yükselişiyle birlikte bu manzaranın daha karmaşık bir hal aldığı görülmekte, zira platformların genellikle duygusal içerikler ve sansasyonel anlatıları güçlendirerek mevcut inançları pekiştiren ve toplumsal kutuplaşmanın artmasına neden olan yankı odalarının oluşmasına zemin hazırladığı belirtilmektedir (Garbani vd., 2021: 557; Simoglou, 2023: 485). Post-truth üzerine yapılan kuramsal açıklamalar, bu olgunun çok yönlü doğasını ortaya koymakta ve gerçeklere dayalı söylemlere olan güvenin yeniden tesis edilmesi doğrultusunda yeni stratejilere duyulan ihtiyacın altını çizmektedir.

Kamusal söylem ile aldatmanın yapısı ve tezahüründe aşamalı bir dönüşümü ifade eden post-truth kavramı, mevcut iletişim düzensizliği içinde merkezi sistemlerden daha parçalanmış bir yapıya sahip mezenformasyon ortamına doğru bir geçişe işaret etmektedir (Waisbord, 2018: 21; Lewandowsky vd., 2017: 354). Bu olgunun "*hakikatin*" öznel hale geldiği ve popülist liderlerin güç elde etmek için sıklıkla mezenformasyondan yararlandığı siyaset de dahil olmak üzere toplumun çeşitli alanları üzerinde derin etkileri bulunmaktadır (Newman, 2023: 15; Sutami vd., 2024: 49). Bununla birlikte post-truth çağı, güvenilir kaynaklar ile sahte anlatılar arasındaki sınırları bulanıklaştırarak geleneksel medya ve kurumlara yönelik ciddi bir güvensizlik ortamının oluşmasını beraberinde getirmektedir (Basheer vd., 2023: 920; Corner, 2017: 1100). Öte yandan tarihsel olarak toplumsal eleştiri ve siyasal ifade açısından önemli bir araç olarak işlevsellik gösteren sanat alanının bu rolü, post-truth çağında daha belirgin hale gelmiştir (Bernal, 2024: 21; Ouellet ve Boetzkes, 2024: 15; Upton, 2024: 3). Sanatsal ifade biçimlerinden biri olan müzik eserleri, üretildikleri dönemin sosyokültürel ve politik özelliklerini yansıtan kültürel göstergeler olarak işlev görmektedir (Doughty, 2016: 29; Güven, 2020: 141; Hill ve Bithell, 2014: 4). Bu noktada post-truth çağın müzik üzerindeki etkileri de karşımıza çıkmakta, zira müzik eserlerinde giderek daha yoğun bir şekilde işlenmekte olan mezenformasyon ve toplumsal parçalanma konuları, hakikatin tartışmalı bir hal aldığı günümüz dünyasında var olmanın beraberinde getirdiği daha derin kültürel kaygıları yansıtmaktadır (Garratt, 2019: 21; Varas-Díaz vd., 2024: 118). Sonuç

olarak post-truth çağı, gerçeğin toplumsal katmanlarda nasıl inşa edildiği, tüketildiği ve manipüle edildiği konusunda bir değişimi temsil etmekte ve gerçeğe kurgunun çoğu zaman ayırt edilemeyecek şekilde bir arada bulunduğu bir ortamı ortaya çıkarmaktadır.

Misery Index hem müzikal hem de lirik açıdan death metal ve yoğun hardcore-punk etkilerini harmanlamasıyla öne çıkan Baltimore, Maryland çıkışlı ABD'li bir metal müzik grubudur. Vokalist ve bas gitarist Jason Netherton'ın gitarist Mike Harrison ve davulcu Kevin Talley ile bir araya gelerek ilk EP'leri "Overthrow"u kaydettikleri 2001 yılında bir stüdyo projesi olarak kurulduklarından beri yedi stüdyo albümü yayınlayan grup, 2004 yılında yeni davulcu Adam Jarvis ve 2005 yılında gitarist Mark Kloeppele kadrosunu güçlendirmiştir (Misery Index, 2024). Grubun adı, ekonomist Arthur Melvin Okun (1970) tarafından geliştirilen ve işsizlik oranı ile enflasyon oranı arasındaki ilişki üzerinden yorumlanan bir ekonomik gösterge olan "*misery index*" (sefalet endeksi) teriminden türetilmiştir. Şarkılarında "*gerçek dünya*" konularına odaklanan grup, gelişmekte olan ülkelerdeki köle işçilik, kenar mahalleler, tamahkârlık, siyasi cezalandırmalar gibi konularla yüzleşerek toplumsal eşitsizlik ve siyasi baskı konularında keskin eleştiriler sunmaktadır (Gerstel, 2008: 13; Taylor, 2006: 143). Grubun 2019 yılında yayınlanan "Rituals of Power" albümü; medya, siyasi yankı odaları, mülteci krizleri ve diğer toplumsal meseleleri ele alarak, "*post-truth*" kavramına odaklanmaktadır (Smith-Engelhardt, 2019). Mezenformasyon ve toplumsal bölünmeyle ilgili manipülatif güç ve kontrol dinamiklerinin tematik bir şekilde ele alındığı bu albüm, günümüz kamusal söyleminde hakikatin değersizleştirilmesine yönelik daha kapsamlı eleştirilerle birlikte, "*yalan haber*" ve "*alternatif gerçeklerin*" siyasi amaçlar çerçevesinde kullanılmasına ilişkin güncel tartışmalarla uyumlu bir anlatı sunmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Misery Index grubunun "Rituals of Power" albümündeki metinsel içeriklerde post-truth olgusunun inşa ve aktarım biçimlerinin açığa çıkarılması ve yorumlanmasıdır. Bu doğrultuda söz konusu albümdeki şarkı sözleri; siyasi manipülasyon, medya düzenlemeleri ve duygusal anlatılar çerçevesinde irdelenmekte, böylece öne çıkan dilbilimsel örüntülerin derinlemesine betimlenmesine odaklanılmaktadır. Bununla birlikte, güncel sosyopolitik konuların dinleyicilere aktarılması doğrultusunda grubun söz konusu albümde yararlanmış olduğu dilbilimsel ve söylemsel bağlamların keşfedilmesi amaçlanmaktadır. Albümün dinleyicilerin post-truth ile ilişkilendirilen kavramlara ilişkin algılarının şekillendirilmesi bağlamında sunduğu olanakların ortaya konulması, aynı zamanda sanat alanındaki toplumsal eleştiri söyleminin

şekillendirilmesindeki rolünün değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir. Sosyoloji, siyaset bilimi ve iletişim çalışmaları gibi farklı alanlardan yararlanan bir disiplinlerarası bakış açısı üzerinden gerçekleştirilen bu çalışma, “Rituals of Power” albümünün post-truth çağla nasıl ilişki kurduğunu, bu çağla ilişkili olgulara nasıl tepki verdiğini derinlemesine şekilde anlamayı ve söz konusu albüm örneği üzerinden müziğin günümüzün toplumsal sorunlarına yaklaşım biçimlerini keşfetmeyi amaçlamaktadır. Öte yandan araştırmanın Misery Index grubunun sadece söz konusu albümündeki şarkı sözlerinin niteliksel içerik çözümlemesi üzerinden gerçekleştirilmesi, bu çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın önemi, müzik ve sosyopolitik konular arasındaki karmaşık ilişkinin post-truth çağı bağlamında derinlemesine irdelenmesinde yatmaktadır. Bu bağlamda Misery Index grubunun “Rituals of Power” albümü örneği üzerinden gerçekleştirilen çalışmada, güncel toplumsal sorunların ele alınmasında müziğin üstlendiği işlevsel rolün altını çizilmekte, müzisyenlerin karmaşık siyasi ve kültürel olgularla ilişki kurma biçimleri ortaya koyulmaktadır. Böylelikle müziğin kamusal söylemi nasıl etkileyebileceği ve günümüzün önemli konularına ilişkin algıları nasıl şekillendirebileceğinin anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlayan bu çalışma, müziğin bir değişim aracı olarak post-truth çağ hakkında eleştirel düşünmeyi olanaklı kılan işlevselliğini gözler önüne sermektedir. Bu çalışmada benimsenen disiplinlerarası yaklaşım, müzik ve toplumsal yapı arasındaki çok yönlü ilişkinin anlaşılması noktasında daha kapsayıcı bir çerçeve sunarak, tek disiplinli çalışmalarda gözden kaçabilecek önemli bilgiler sağlamaktadır. Post-truth olgusunun günümüz dünyasındaki yeri göz önünde bulundurulduğunda, sanatçıların müzik aracılığıyla bu olguyu nasıl ele aldıkları ve yorumladıklarına bir bakış açısı sunulması önem taşımaktadır. Bu bağlamda bir death metal müzik albümünün metinsel içeriğine odaklanan bu çalışma, belirli bir müzik türünün sosyopolitik konularla etkileşim kurma biçimlerine açıklık getirerek metal müziğin toplumsal eleştiri açısından rolünün daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Özetle bu araştırma, sadece müzik ve sosyopolitik konular arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasını sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda müziğin post-truth çağında kamusal söylemin gündeme getirilmesi, şekillendirilmesi ve sorgulanması açısından oynadığı kilit role de dikkat çekmektedir.

YÖNTEM

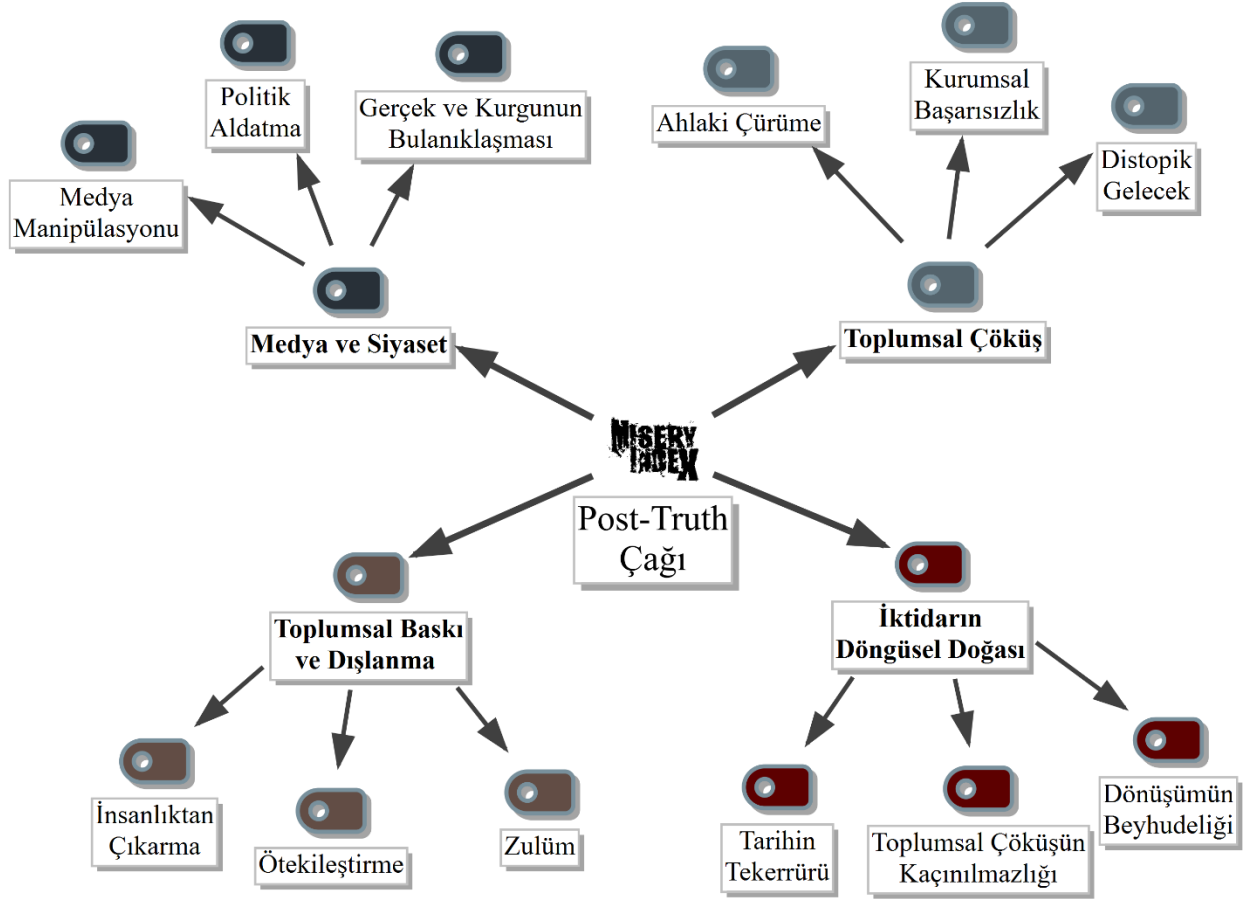
Misery Index grubunun “Rituals of Power” albümünde inşa edilen post-truth olgusuna ilişkin derin ve karmaşık anlamların açığa çıkarılmasına odaklanılan bu araştırmada, niteliksel içerik çözümlemesi yaklaşımı benimsenmektedir. Bu noktada nitel verilerin anlamının sistematik bir şekilde tanımlanabilmesi ve metinsel içeriklerde ifade edilen tema ve örüntüler üzerinden sosyokültürel bağlamın ortaya çıkarılmasına olanak sağlaması, niteliksel içerik çözümlemesinin tercih edilmesi gerekçesini oluşturmaktadır (Hsieh ve Shannon, 2005: 1278; Mayring, 2000: 3). Şarkı sözlerinde post-truth kavramıyla bağlantılı olan temalar ve kategorilerin belirlenmesi doğrultusunda sistematik kodlama süreci uygulanmıştır (Schreier, 2012: 58; Vaismoradi vd., 2013: 400-402). Öncelikle içeriğe aşinalık kazanılması adına şarkı sözleri³, MAXQDA Analytics Pro 2024 programına aktarıldıktan sonra detaylı bir şekilde gözden geçirilmiş, akabinde metinden çıkan anahtar kavram ve temaların belirlenmesi için ilk açık kodlama aşaması gerçekleştirilmiştir (Elo ve Kyngäs, 2008: 110). Bu aşamanın sonucunda ortaya çıkan kodlar, daha sonra karşılaştırma ve soyutlamaya dayalı döngüsel bir süreç izlenerek daha kapsamlı kategoriler ve temalar halinde yeniden düzenlenmiştir (Dey, 1993: 132-135). Bu noktada özellikle bilginin manipülasyonu, kurumlara olan güvenin sarsılması ve gerçekte kurgunun bulanıklaşması gibi post-truth kavramlarıyla ilişkili ifadelerin aktarılması için başvurulan metaforlar, alegoriler ve retorik araçlara odaklanılmıştır. Araştırmanın güven duyulabilirliğinin sağlanması noktasında yeni verilerin daha önce kodlanmış içerikle sürekli bir şekilde karşılaştırılmasını öngören sürekli karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır (Hayre, 2021: 153). Verilerin yorumlanması sırasında ortaya çıkabilecek olası önyargıların kabul edilmesi ve önüne geçilmesi için süreç boyunca araştırmacı düşünömselliği stratejisi benimsenmiştir (Creswell ve Miller, 2000: 126-127). Bu noktada MAXQDA yazılımının veri analizi sürecinde kullanılması, söz konusu albümdeki metinsel verilerin korunmasını sağlayarak araştırmacı ön yargısının azaltılması açısından etkili bir doğrulanabilirlik stratejisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

BULGULAR

Çalışmada post-truth olgusunun açıklanması doğrultusunda, önceden belirlenmiş çerçevelerin uygulanmasından ziyade tema ve kategorilerin verinin kendisinden ortaya çıkmasına olanak

³ Şarkı sözlerinin tamamı için bkz. Metal Archives (2024). Misery Index - Rituals of Power. https://www.metal-archives.com/albums/Misery_Index/Rituals_of_Power/747776

sağlayan tümevarımcı yaklaşımın (Elo ve Kyngäs, 2008: 109) izlenmesi sonucunda; “medya ve siyaset”, “toplumsal çöküş”, “toplumsal baskı ve dışlanma” ve “iktidarın döngüsel doğası” olmak üzere dört tema (Şekil 1.) karşımıza çıkmaktadır. Bütüncül bir bakış açısı ile değerlendirildiğinde bu temalar; çarpıtılmış gerçeklik, kurumsal başarısızlık ve bilginin kasıtlı olarak manipüle edilmesinin sonuçlarıyla boğuşan bir dünyanın karanlık bir tasvirini ortaya koymaktadır.

Şekil 1. Albümde Post-Truth Çağına İlişkin Temalar ve Kategoriler

Medya ve Siyaset

Her geçen gün ekonomik eşitsizlikler ve kutuplaşmaların giderek artması, medya ortamının daha parçalanmış hale gelmesi gibi önemli toplumsal eğilimler, post-truth bir dünyanın ortaya çıkmasını sağlamaktadır (Lewandowsky vd., 2017: 353). Şarkı sözleri incelendiğinde, medya araçlarında yanlış anlatıların oluşturulması suretiyle yanlış bilgilerin yayılmasının toplum içindeki karşılıklı etkileşimi engelleyen yankı odalarının ortaya çıkmasına yol açtığına ilişkin göndermeler dikkat çekmektedir. Medya manipülasyonunun kitleleri kasıtlı olarak yanıltarak aldatmayı kapsadığının aktarıldığı "Decline and Fall" şarkısındaki "*Captivate, prevaricate, the worst is the yet to come*"

(Esir et, oyala, en kötüsü henüz gelmedi) dizelerinde bu durumun sonuçlarının ağır olacağı öne sürülmektedir. Yanlış anlatıların oluşturulması ve yayılması, özellikle genç nesiller üzerinde; kamusal söylem, inanç ve tutumların oluşumu açısından uzun süreli etkilere sahip olabilmektedir (Bode ve Vraga, 2015: 621; Kahne ve Bowyer, 2017: 25). Bu noktada "I Disavow" şarkısında "*fascinate*" (büyülemek) ve "*vaccinate*" (aşılamak) kelimelerinin birleşimi olan "*faccinate*" kelimesinin kullanımı ile medyanın gençlerin zihinlerini yanlış bilgilerle doldurduğunun ima edildiği görülmektedir: "*Fictionaries fabricate / and faccinate the minds of youth*" (Kurgular üretilir / ve gençlerin zihinlerini bulandırır).

Vosoughi vd. (2018: 1146), yanlış haberlerin robotlar değil insanlar tarafından yayıldığını, dolayısıyla doğrulara oranla daha hızlı bir şekilde yayıldığını ortaya koymaktadır. "Universal Untruths" şarkısında yer alan "*This is a code red / This is the crown of ire / As we decline into the void of inveracity*" (Bu bir kırmızı alarmdır / Bu öfkenin zirvesidir / Biz gerçeklikten uzaklığın boşluğuna doğru düşerken) dizesi, doğruluk veya dürüstlüğün karşısında yer alan yanlış anlatıların toplumda daha yaygın bir hale geldiğinin altını çizmektedir. "Decline and Fall" şarkısında medya, doğruluk payı olmayan, kötü niyetli haber ve öyküler aracılığıyla siyasi alanda huzursuzluğu körükleyen bir unsur olarak tasvir edilmektedir: "*Sowing, seeds of distress, left, right, through the center / Reveal the hidden hand, as it propagates vicious and false invective*" (Sol, sağ, merkez fark etmeksizin endişe tohumlarını ekerken / Gizli eli açığa çıkar, kötü ve yanıltıcı iftirayı yayarken).

Yanlış anlatılar karşısında gerçeklerin açığa çıkarılmasına yönelik çeşitli göndermelerin yer aldığı şarkı sözlerinde ifade edilen doğruyu söyleme kavramı, daha önce yapılmış çalışmalarda iktidara karşı doğruyu söylemenin etik ve toplumsal sonuçları üzerinden ele alınmıştır (Foucault, 2001; Luxon, 2004). Bu kavrama "Naysayer" şarkısında yer verilmekte, gerçeği ifşa edenlerden "*Naysaying scum, betrayer of truth*" (İnkârcı sefih, hakikate ihanet eden) ve "*Agent provocateur*" (Fitneci aracı) şeklinde söz edilerek, yanlış anlatıları sürdürmek isteyenler tarafından "*hain*" ve "*fitneci*" olarak görüldükleri belirtilmektedir. Doğruyu söyleyenlerin mevcut düzen için bir tehdit olarak algılanması düşüncesi, güç sahibi çevrelere meydan okuyanların karşılaştığı risklerin altının çizildiği, bilgi ifşası ile ilgili çalışmalarda dile getirilmektedir (Alford, 2001; Glazer ve Glazer, 1989). Bu noktada aynı şarkıdaki "*You are the one that history will soon forget*" (Tarihin kısa sürede hafızasından sileceği kişisin) dizesinde de görüldüğü üzere bu kişilerin susturulmaya çalışılarak hedef gösterildiği de anlaşılmaktadır.

Bireylerin, akrabaları veya benzer bakış açılarını paylaşan çeşitli kaynaklarla sürekli bir şekilde etkileşime girerek inanç ve tutumlarını pekiştiren bilgi ve görüşlerle sarmalandığı ortamlar olan (Cinelli vd., 2021: 1; Dhiman, 2023: 3) yankı odaları, albümde işlenen konular arasında yer almaktadır. "New Salem" şarkısındaki *"In an echo chamber no one can hear you scream"* (Bir yankı odasında kimse çığlığını duyamaz) dizesi, medya ve sosyal ağlar tarafından oluşturulan yankı odalarının sağlıklı iletişim ve karşılıklı anlayışı engellediğini öne sürmektedir. Aynı şarkıdaki *"Addicted to extremes of ideologies / Where left and right amalgamate and hang us from their tallest trees"* (İdeolojilerin uç noktalarına saplanmış bir şekilde / Sol ve sağın birleşip bizi en uzun ağaçlarından astığı yerde) dizesi ise medyadaki yankı odalarının siyasi ideolojilerin kutuplaşması ve radikalleşmesine yol açabileceğini aktarmaktadır.

Politik aldatma, genellikle kamuoyunu etkilemek ve belirli siyasi hedeflere ulaşmak amacı çerçevesinde mezenformasyon, dezenformasyon⁴ ve propagandanın stratejik bir şekilde kullanımını içermektedir (Bennett ve Livingston, 2018: 127; Freelon ve Wells, 2020: 145; Firmansyah ve Hidayat, 2024: 2-3). Şarkı sözlerinde, manipülatif dil ve retorik kullanımı ile politik aldatmanın kendine özgü doğasını eleştirmek için çarpıcı metaforlar ve kelime oyunlarına başvurulmaktadır. "Decline and Fall" şarkısında, siyasi figürlerin mevcut gündemlerinin öne çıkarılması doğrultusunda manipülatif dil kullanımı, *"Just zero-sum directives, from silver, forked tongues"* (Sadece sıfır toplamlı emirler, gümüş çatallı dillerden) dizesiyle ifade edilmektedir. Yanlış bilgilerin kasıtlı bir şekilde yayılması; toplumsal kutuplaşmanın artması, kurumlara olan güvenin sarsılması ve demokratik süreçlerin sekteye uğraması gibi önemli sonuçlara gebe olabilmektedir (Bennett ve Livingston, 2018: 135; Lewandowsky vd., 2017: 358). *"Decline and Fall - The cult of deception"* (Gerileme ve Çöküş - Aldatma kültürü) dizesi, politik aldatmanın yaygınlaşarak kütleleşmiş bir olgu haline geldiğini ima etmektedir. Bu düşünce, "Rituals of Power" şarkısında, siyasi liderlerin "başrahipler" olarak tasvir edilmesiyle pekiştirilmektedir: *"High priests, lords of artifice, lead their flocks into harm's way"* (Başrahipler, hile ustaları, topluluklarını tehlikeye doğru sürüklüyor). Öte yandan "I Disavow" şarkısında politik aldatmanın gerçekliği nasıl aşındırdığı *"Truth is the void where reality will end"* (Gerçeklik, hakikatin sona erdiği boşluktur) dizesiyle vurgulanmaktadır.

⁴ Dezenformasyon, bilinçli bir şekilde, zarar vermek amacıyla düzenlenmiş doğru olmayan içerikleri ifade etmektedir (Rubin, 2022: 8).

Medya araçlarının dijitalleşmesi ve sosyal ağların yükselişiyle mezenformasyon ve dezenformasyonun daha fazla yaygınlaştığı günümüzde gerçek ve kurgunun bulanıklaşması, önemli bir endişe kaynağı haline gelmektedir (Mwangi, 2023: 223-224; Tandoc vd., 2018: 139). Gerçek ve kurgunun bulanıklaşmasına ilişkin çeşitli atıfların yer aldığı şarkı sözlerinde gerçek dışılığın egemen hale geldiği bir dünya tasvir edilmektedir. “*As we decline into the void of inveracity*” (Biz gerçeklikten uzaklığın boşluğuna doğru düşerken) ve “*Truth is the void where reality will end*” (Gerçeklik, hakikatin sona erdiği boşluktur) dizelerinde de görüldüğü üzere, toplumun gerçek dışılığın yaygın olduğu bir noktaya doğru sürüklendiğine dikkat çekilmekte, bu bağlamda gerçeğin erozyona uğramasının nihayetinde gerçekliğin kendisinin de çöküşüne yol açacağı ima edilmektedir.

Benzeri bir biçimde, “Decline and Fall” şarkısında gerçek olan ve olmayan arasındaki ayrımın bulanıklaştığı bir gerçek dışılık durumuna sürüklenen bir dünya tasvir edilmekte, gerçekliğin “*ıssız bir çorak araziye*” dönüştüğü bu dünyada geleceğin mümkün olup olmadığı sorgulanmaktadır: “*Do I have a future, in this desert of the real? Slow atrophy, schizophrenic dreams*” (Bu gerçeklik çölünde bir geleceğim var mı? Yavaş körelme, şizofrenik rüyalar). Gerçek ve kurgunun bulanıklaşması, bireylerin mevcut inanç ve önyargılarını pekiştiren bilgilere maruz kaldığı yankı odaları ve filtre balonlarının⁵ oluşumuna yol açma tehlikesini barındırmaktadır (Flaxman vd., 2016: 317; Gretter vd., 2017: 1). “Hammering the Nail” şarkısında ise insanların hayatlarında düzen ve istikrarı sürdürmenin bir aracı olarak çeşitli yalanlara başvurdukları fakat bu durumun nihai olarak çöküşlerine yol açtığı belirtilmektedir: “*And we're hammering the nails down / As we each die clinging to the lies that hold our world in place*” (Ve çivileri çakıyoruz / Dünyamızı yerinde tutan yalanlara tutunarak birer birer ölüyoruz). Böylece gerçek ve kurgunun bulanıklaşmasının toplumda yıkıcı bir güç haline geldiği ve toplumun üzerine inşa edildiği temelleri aşındırdığının altı çizilmektedir.

Post-truth çağı, albümde hakikatin her geçen gün daha zor anlaşılır hale geldiği ve gerçek ile kurgu arasındaki çizgilerin giderek bulanıklaştığı günümüz toplumunun keskin bir eleştirisi olarak ele alınmaktadır. Mezenformasyon, politik aldatma ve gerçekliğin erozyona uğramasının norm haline geldiği, karmaşa, kutuplaşma ve sonuç olarak toplumun kendisinin çöküşüne yol açan bir distopik dünya resmi çizilmektedir. Albümde öne çıkan temalar, sosyal ağların yükselişiyle birlikte yanlış

⁵ Filtre balonu, internet kullanıcılarının çeşitli platformların algoritmaları tarafından oluşturulan bir “balon” içinde sıkışıp kalma durumlarının ifade edildiği metafordur (Jin vd., 2024: 10).

bilgilerin daha yaygın hale geldiği günümüz siyaset ve medya ortamıyla doğrudan ilişkilidir. Bu noktada “gerçeklik çölünün”, kendi gündemlerini dayatarak kitleler üzerindeki hâkimiyetlerini sürdürmek için hileli bir dil ve yanlış anlatılara başvuran iktidar odaklarının kasıtlı manipülasyonlarının bir sonucu olduğunu öne sürülmektedir. Ayrıca yankı odaları ve filtre balonlarının mevcut inanç ve önyargıları pekiştirerek toplumun kutuplaşmasına neden olduğunun da altı çizilmektedir. Bu şekilde toplumun temel yapı taşlarının yerinden oynayabileceği öne sürülmekte, post-truth çağının olası tehlikelerine yönelik uyarılarda bulunmaktadır. Bir eylem çağrısı niteliğindeki şarkı sözleri, dinleyicileri yalan odaklarına karşı direnmeye ve “evrensel gerçek dışı” dünyada gerçeğin ayırt edilmesi her geçen gün daha zor hale gelse de gerçeğe sınımsız sarılmaya çağırılmaktadır.

Toplumsal Çöküş

Toplumda bireycilik ve bencillikten kaynaklanan tamahkârlığın yaygınlaşması, sanayi sonrası ekonomilerde maddi varlıklara sahip olma arzusunun sorgulanmasını ve sosyoekonomik normlar üzerindeki etkilerinin incelenmesini gerekli kılmaktadır (Brassey ve Berber, 2009: 1; Kumar ve Dhiman, 2020: 377; Pasha vd., 2022: 18). Tamahkârlık, korkaklık ve sömürücü davranışların toplumda sadece yaygın olmakla kalmayıp aynı zamanda ödüllendirildiği bir dünyanın tasvir edildiği albüm, toplumdaki ahlaki çürümeye ilişkin çeşitli göndermeler sunmaktadır. Örneğin, “Rituals of Power” şarkısındaki “*Greed shrines, halls of emptiness, blight and shame rewarded*” (Hırsın tapınakları, içi boş salonlar, yozlaşma ve utancın ödüllendirildiği yerler) dizesinde tamahkârlığın kutlanması ve ödüllendirilmesinin bir utanç durumuna yol açtığı öne sürülmektedir. Aynı şarkıda korkaklığın cezasız kaldığı, hırsızlık yapanların ise tanrısal bir statüye yükseltilmesiyle ahlaki çürümeye zemin hazırlandığı imasında da bulunmaktadır: “*Cowardice with no consequence, thieves-as-gods exalted.*” (Korkaklığın bir cezası yok, hırsızlar tanrılar gibi yüceltiliyor). Bu durum, etik dışı davranışlarda hesap verebilirlik eksikliğinin ahlaki çözümlere yol açması ve bunun sonucunda farklı etik dışı eylemlerin kaçınılmaz hale gelmesiyle ilişkilendirilmektedir (Moore vd., 2012: 40-41; Tillman vd., 2018: 12-13). “*Parasites, endless appetites, drag them to oblivion*” (Parazitler ve doymak bilmeyen iştahları, onları hiçliğe doğru sürüklüyor) dizesinde sömürenler, doyumsuz iştahlı parazitler olarak betimlenmekte, “They Always Come Back” şarkısındaki “*Parasites of neo-neolithic age*” (Neo-neolitik çağın parazitleri) dizesi ise bu tür sömürücü davranışların insanlık tarihi boyunca süregelen bir unsur olduğunu ve toplumsal çöküşün döngüsel bir nitelik kazanmasına neden olduğunu ima etmektedir. Storey ve

Storey (2020: 2499-2501), toplumların daha karmaşık hale geldikçe, çeşitli sosyal yapılar arasındaki bağımlılıkların artması nedeniyle, Roma İmparatorluğu örneğinde olduğu gibi çöküşle sonuçlanabilecek ahlaki yozlaşmalar karşısında savunmasız kaldıklarını ileri sürmektedirler. Bu bağlamda albümde ahlaki çürümenin sadece yaygınlaşmakla kalmadığı, aynı zamanda kutlandığı ve nihayetinde medeniyetin çöküşüne yol açtığı kasvetli bir toplum resmi çizilmektedir.

Kurumlara olan güvenin sarsılması; sosyal istikrarsızlığın artması, ekonomik büyümenin yavaşlaması ve demokratik süreçlere yönelik kamuoyu desteğinin azalması gibi çeşitli olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir (Bjørnskov, 2022: 216; Gvozdanović, 2010: 471; Surjatmodjo vd., 2024: 2). “Decline and Fall” şarkısında yer alan *“In this, dead institution, nowhere to go but down”* (Bu ölü kurumda, dibe vurmak dışında başka seçenek yok) dizesinde doğrudan “ölü kurumlar” kavramına değinilmekte, geçmişte hayati öneme sahip olan bu yapıların işlevsizleştiği ve artık geri dönüşü olmayan bir çöküş sürecine girdiği anlatılmaktadır. Bu kurumsal çürüme, “Universal Untruths” şarkısında *“A fundamental flaw / A system overload / Of means without ends / We reap what we deserve”* (Temeldeki bir çatlak / Hedefsiz kalan araçların altında ezilen bir sistem / Hak ettiğimizi yaşıyoruz) şeklinde aktarılmakta, böylece belirgin bir amaçtan yoksun ve aşırı yüklenmiş toplumsal sistemlerde cezalandırılmanın kaçınılmaz hale geldiği vurgulanmaktadır.

Kurumsal başarısızlık kavramı, alanyazında oldukça kapsamlı bir şekilde ele alınmış olup; yolsuzluk, verimsizlik ve hesap verebilirlik eksikliği gibi unsurların bu durumun başlıca nedenleri olduğu belirtilmektedir (Genasci ve Pray, 2008: 38; Muzaffar, 2023: 9793-9794; Shuvo, 2024: 10). Bu bağlamda *“Means without ends”* (Hedefsiz kalan araçlar) ifadesi, özellikle dikkat çekmekte çünkü toplumsal kurumların sonuçlardan ziyade süreçlere odaklanmasının derin bir amaçsızlık hissine sebebiyet verdiği işaret etmektedir. Bu ifade, kurumların esas hedeflerini gözden kaçıracak kadar iç süreçlere odaklanabileceğini öne süren amaç kayması üzerine yapılan araştırmalarla örtüşmektedir (Bosk, 2007: 192; Huizinga, 2022: 1572; Osterman, 2006: 626). Söz konusu gerçeklikten kopmuş olma hali, “Decline and Fall” şarkısında toplumsal kurumların açık bir şekilde amaç ve hedef ortaya koyamamaları nedeniyle insanların duygusal olarak hissizleştiklerini ve geçmişe dair romantize edilmiş, sahte fikirlere sarıldıklarını öne süren *“Orphans, in narcosis, longing for a past that never was”* (Mevcudiyeti olmayan bir geçmişe duyulan hasretle, narkozda yitip giden öksüzler) dizesiyle daha belirgin bir şekilde vurgulanmaktadır. Genel olarak şarkı sözlerinde toplumsal kurumların başarısızlığı üzerine

etkileyici bir yorum sunulmakta, mevzubahis çöküşlerin olası olumsuz sonuçlarını betimlemek amacıyla çarpıcı benzetmelere başvurulmaktadır.

Toplumsal kaygıların dile getirilmesi ve mevcut iktidar yapılarının eleştirel bir şekilde ele alınması doğrultusunda distopik anlatılara başvurma biçimlerinin alanyazında detaylı bir şekilde incelendiği görülmektedir (Claeys, 2017; Karhu ve Ridanpää, 2020; Serik, 2021). Şehirlerin yıkıldığı, medeniyetin çöktüğü ve geçmiş hafızasının kaybolduğu bir dünyanın tasvir edildiği albüm, distopik bir geleceğe dair birçok gönderme içermektedir. Bu bağlamda "Rituals of Power" şarkısında, "*Cities burn and ashes rain, no one speaks of us again*" dizesi ile "*Şehirlerin yandığı ve küllerin yağdığı, bir daha kimsenin bizden bahsetmediği*" bir geleceğin kasvetli bir resmi çizilmekte, ayrıca sadece medeniyetin yok edilmediği, aynı zamanda geçmişe dair hafızanın da silindiği ileri sürülmektedir. Distopik kurgularda yaygın bir şekilde karşımıza çıkan kültürel amnezi kavramı, genellikle geçmişin unutulmasının doğurabileceği tehlikeler hakkında bir uyarı niteliğinde kullanılmaktadır (Dror, 2014: 149; Hanson, 2020: 124). Aynı şarkıdaki "*great decline into a great unknown*" dizesi ile "*büyük bir bilinmeze doğru büyük bir çöküşe*" atıfta bulunularak bu distopik geleceğin belirsizliği ve umutsuzluğu vurgulanmaktadır.

Yaklaşan kıyamet duygusunun aktarılması doğrultusunda gerileme ve çöküşe ilişkin metaforlardan yararlanan albümde toplumsal çöküşün kaçınılmazlığına dair çeşitli göndermeler yer almaktadır. Toplumsal çöküş kavramı, Diamond (2005: 5) tarafından "*uzun bir süre boyunca kayda değer bir alanda insan nüfusunun büyüklüğünde ve/veya siyasi, ekonomik ve sosyal karmaşıklık düzeyinde ciddi bir gerileme*" olarak tanımlanmıştır. Çöküş kavramı, genellikle toplumların çürüme veya gerileme hallerinin tasvir edildiği, kaos ortamının hâkim olduğu distopik anlatıların merkezinde yer almaktadır (Claeys, 2017: 3; Datta ve Dutta, 2023: 182; Muradian ve Karapetyan, 2017: 7). "They Always Come Back" şarkısında ise Aldous Huxley'in distopik romanı "Brave New World"e atıfta bulunmaktadır: "*Scumrot humans, storming over, arctic deserts / A brave, new, world to conquer*" (Pislik insanlar, buz çölleri üzerinde ilerliyor / Fethedilmeyi bekleyen cesur, yeni bir dünya). Böylece insanların kıyamet sonrası zorlu koşullara uyum sağlamaya çalıştıkları ve hayatta kalabilmek için yeni topraklar fethetmeye gayret gösterdikleri sezdirilmektedir. Huxley'in eserine yapılan bu gönderme, albümü sosyal kontrol, uyum ve bireyselliğin yok oluşu konularının sıklıkla irdelendiği distopya edebiyatının yaygın geleneği içine yerleştirmektedir (Booker, 1994: 169; Jakubčová, 2023: 21). "Decline and Fall" şarkısındaki "*Apex achiever, or food for the worms? / Will I even care, once this world begins to burn?*" (Zirveye ulaşan mı, yoksa solucanlara yem olan

mı? / Dünya alev aldığında benim için anlamı kalır mı?) dizeleri, yaklaşmakta olan kıyamet karşısında bireysel çabaların anlamsızlaştığı fikrini pekiştirmekte ve yıkımın eşiğindeki bir dünyada insan çabalarının beyhudeliğini ortaya koymaktadır. Bu beyhudelik hali, distopik kurguda sıklıkla karşımıza çıkan bir durum olmakla birlikte, egemen toplumsal yapılar karşısında bireysel eylemliliğin önemini sorgulamaktadır.

Toplumsal çöküş, albümde toplumsal yapıların zayıflaması ve medeniyetin nihai çöküşüne zemin hazırlayan çeşitli faktörlerin kapsamlı bir şekilde incelenmesi suretiyle ele alınmaktadır. Bu bağlamda ahlaki çürüme, kurumsal başarısızlık ve distopik geleceğin yaygınlaşarak kaçınılmaz hale geldiği bir dünya resmi çizilmektedir. Albümde yer alan tamahkârlık, korkaklık ve sömürücü davranış eleştirileri, bu unsurların sosyal uyum ve ekonomik büyüme üzerindeki olumsuz etkilerini ortaya koyan çalışmalarla örtüşmektedir (Stiglitz, 2012: 97-100; Vercellone, 2014: 418-419). Ayrıca kurumlara olan güvenin sarsılmasının sonuçlarına yapılan vurgu, sosyal istikrar ve demokratik süreçlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından toplumsal kurumların önemini altını çizmektedir. Şarkı sözlerinde distopik edebiyatın zengin geleneğinden de yararlanılmakta, egemen toplumsal yapılar karşısında umutsuzluk ve çaresizlik duygularını çağrıştıran imalar kullanılmaktadır. Özetle toplumsal çöküşün beraberinde getirdiği tehlikelere yönelik son derece keskin bir uyarı niteliği taşıyan albüm; dinleyicileri çöküşün eşiğindeki bir dünyanın acı gerçekleriyle yüzleşmeye, bireysel ve kolektif eylemlerin geleceğin şekillendirilmesi açısından oynadığı rol üzerinde düşünmeye çağırılmaktadır.

Toplumsal Baskı ve Dışlanma

Bireyler için hem psikolojik hem de fiziksel açıdan ciddi sonuçlara yol açma potansiyeli taşıyan sosyal dışlanma ve ötekileştirme; yabancılaşma hissi, özgüven kaybı ve hatta ölüm tehlikesini beraberinde getirmektedir (Chen, 2024: 119; Wang vd., 2024: 9). Albümde statükoya meydan okuyan ya da toplum tarafından dışlanmış birey ve grupların ötekileştirilmesine dair birçok gönderme yer almaktadır. “The Choir Invisible” şarkısında yer alan “*Exiled, dispossessed, your sown-seeds reaped and left abandoned*” (Sürgün edilmiş, mülksüzleştirilmiş, ektiğin tohumlar toplanmış ve kaderine terk edilmiş) dizeleriyle doğrudan ötekileştirilenlerin durumuna dikkat çekilmekte, statükoya meydan okuyanların dışlandığı ve acısıyla baş başa bırakıldığı ima edilmektedir. Özellikle edebi eserlerde sıklıkla karşılaşılan söz konusu sürgün ve mülksüzleştirme durumu ile genellikle egemen grupların diğerlerini dışlayarak ve baskı altında tutarak iktidarlarını sürdürme biçimlerine odaklanılmaktadır (Freccero, 1991: 198; Roniger ve Green, 2007: 3; Singh,

2023: 18). Aynı şarkıda toplum tarafından dışlanan ötekileştirilmiş bireyler, "*kemirgen sürülerine*" (shunned like rodent hordes) benzetilmekte ve hayatlarının "*yok olup giden ve amaçsızlığa*" (wane and wander) terk edildiği dile getirilmektedir.

Dilin insanlıktan çıkarıcı (dehümanize) bir şekilde kullanımı, ötekileştirilmiş grupların insanlık dışı olarak betimlenmesiyle onlara yönelik kötü muameleyi meşrulaştırmak için başvurulmuş baskı araçlarından biridir (Haslam, 2006: 258; O'Brien, 2015: 18). Bu bireylerin karşılaştığı kimliksizlik ve tanınmama durumu, farklı dillerde "*isimsiz*" veya "*bilinmeyen*" anlamına gelen kelimelerin tekrarlanmasıyla vurgulanmaktadır: "*Nameless, namenlos, unknown, innominado - naught!*" (İsimsiz, isimsiz, bilinmeyen, bilinmeyen- hiçlik!). Bu şekilde ötekileştirilmiş kişilerin kimliklerinin tamamen silindiğinin ve insanlıklarının inkâr edildiğinin altı çizilmektedir (Gal ve Irvine, 2019: 20; Nuhrat, 2022: 143). Ayrıca "Naysayer" şarkısındaki "*You feast on hope and world-weary flesh / On castaways, on masses dispossessed*" (Umudun ve dünyadan bıkmış bedenlerin üzerine ziyafet çekersiniz / Terk edilmiş ve mülksüzleştirilmiş kitlelerin üzerinde) dizeleriyle iktidardakiler tarafından sömürüldüğü belirtilen ötekileştirilenler, aynı zamanda "*Naysayer namenlos, like vermin swept from city streets*" (Şehir sokaklarından süpürülen haşereler gibi isimsiz muhalifler) olarak betimlenmekte, böylece toplumda önemsiz görüldükleri ve gözden çıkarılabilecekleri fikri pekiştirilmektedir. Ötekileştirilmiş kişilerin sömürülmesi ve değersizleştirilmesi, toplumsal eşitsizlik ve baskıların sürdürülmesine neden olan iktidar yapılarının açığa çıkarılması ve bu yapılara meydan okunmasını konu edinen eleştirel sosyal teoride sıklıkla karşımıza çıkan bir konudur (Carastathis, 2008: 79; Yetiş ve Bakırlıoğlu, 2024: 3-4). Şarkı sözlerinde sürgün, mülksüzleştirme ve kimliksizleştirmeye yönelik kullanılan ifadeler, ötekileştirilmiş birey ve grupların toplumsal konumlarına ilişkin kasvetli bir tablo çizerek onların susturulmasının amaçlandığı bir toplumda hayatta kalmak için verdikleri mücadelenin önemini ortaya koymaktadır.

Bireylerin insani niteliklerinin inkâr edildiği bir süreç olan insandışılaştırma, genellikle ayrımcılık, şiddet ve hatta soykırımla sonuçlanmaktadır (Haslam ve Loughnan, 2014: 418; Kteily ve Bruneau, 2017: 487). Bazı kesimlerin insan dışı olarak görülmesine dair birçok gönderme içeren şarkı sözlerinde bu kişiler, "*yok sayılan*" ve "*gözden çıkarılabilir*" hayvanlar olarak betimlenmektedir. "The Choir Invisible" şarkısında bu konuya doğrudan değinilmekte, "*We are disposable, the choir invisible / The last in line to join, the choir invisible*" (Biz harcanabilir, görünmez bir koroyuz / Aralarına en son girecekleriz, görünmez bir koroyuz) dizeleriyle söz konusu ötekileştirilmiş

bireylerin sanki “görünmeyen, değersiz bir koronun” parçasıymış gibi toplum tarafından kolayca harcanabilir olarak görüldükleri sezdirilmektedir. Bu harcanabilirlik kavramı, daha değersiz görülenlerin kötü muamele görmesi ve sömürülmesine olanak tanımakta, dolayısıyla insanlıktan çıkarmanın temel unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Lytle, 2017: 72; Misi, 2022: 91-92). Daha önce de belirtildiği üzere aynı şarkıda bu bireylerin yaşamları, “*Human lives that wane and wander*” (Yok olup giden ve amaçsızlığa terk edilen insan hayatları) olarak tanımlanmakta, böylece onların toplum tarafından nasıl dışlandıkları ve önemsiz görüldükleri vurgulanmaktadır. “*Rodent hordes*” (Kemirgen sürüleri) örneğindeki gibi hayvan metaforları kullanımı, bireyleri insani niteliklerinden yoksun bıraktığı ve kötü muameleleri meşrulaştırdığı için insanlıktan çıkarma dilinde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Tipler ve Ruscher, 2014: 214). Bununla birlikte, “*Blanks stares, open mouths, our stifled screams you'll never hear*” (Anlamsız bakışlar, açık kalan ağızlar, hiçbir zaman duymayacağınız, bastırılmış çığlıklarımız) dizesi, insanlıktan çıkarılmış bu bireylerin yardım çığlıklarının duyulmadığını ve çektikleri acıların önemsenmediğini öne sürmekte, böylece çaresizlik ve görünmezliklerinin aktarımı pekiştirilmektedir. Toplumdaki marjinalleştirilmiş seslerin susturulması ve yok sayılması, baskıcı sistemlerin sürdürülmesi ve insan haklarının göz ardı edilmesine olanak sağlamakta, bu anlamda insanlıktan çıkarmanın önemli bir bileşeni haline gelmektedir (Goff vd., 2008: 305). “*Harcanabilirlik*” ve “*görünmezlik*” kavramlarına doğrudan atıfta bulunulan metaforlar aracılığıyla albümde belirli toplumsal kesimlerin karşı karşıya kaldığı insanlıktan çıkarılma durumunun oldukça karamsar bir resmi çizilmekte ve toplumda bu kesimlere tam anlamıyla insan olarak yaklaşılmadığının altı çizilmektedir.

İnsanlık tarihi boyunca sürekli karşımıza çıkan bir sistematik olgu olan zulüm yoluyla genellikle egemen toplumsal normlar çerçevesinde dışlanan veya mevcut düzene meydan okuyan bireyler veya gruplar hedef alınmaktadır (Gerlach, 2010: 249; Joy, 2019: 9). Albümdeki şarkı sözleri, günümüz dünyası ile cadı avı ve engizisyon gibi tarihi olaylar arasında bağlantılar kurarak zulme dair çeşitli ifadeler içermektedir. Mağdurlar için zulmün, fizyolojik durumların dışında travma, kaygı ve depresyon gibi ciddi psikolojik sonuçları söz konusu olabilmektedir (Embacher ve Ecker, 2010: 45; Melnychuk vd., 2019: 525-526). “New Salem” şarkısındaki “*Sharpen up the guillotine, as fashionistas clean the scene / You're socially bewitched with narrative affixed / Tried and executed with no due process*” (Giyotini hazırla, modacılar sahneyi temizlerken / Sosyal olarak hikâyeye büyülenmişsin / Adil bir süreç olmaksızın yargılanıp idam edildin) dizeleri, bireylerin

cadı mahkemelerine benzer şekilde herhangi bir yasal işlem yapılmadan cezalandırılarak zulüm gördüklerini öne sürmektedir. Yasal süreçlerin uygulanmaması, iktidar sahipleri tarafından “istenmeyen” olarak ilan edilen kişilerin keyfi olarak cezalandırılmasına olanak tanıdığı için zulmün ayırt edici unsurlarından birini oluşturmaktadır. Aynı şarkıdaki “*Burn the books, rename the streets, nothing is safe, suppress the speech*” (Kitapları ateşe verin, sokak isimlerini değiştirin, hiçbir şey güvende değil, ifadeyi susturun) dizisinde de görüldüğü üzere, zulmün ifade özgürlüğünün bastırılmasını ve her türlü bilginin yok edilmesini de içerdiği imasında bulunmaktadır.

Bilginin sansürlenerek imha edilmesi, baskıcı rejimler tarafından kontrolü sağlamak ve muhalefeti susturmak için başvurulan yaygın taktikler arasında yer almaktadır (Horowitz, 2011: 280-281; Ochota ve Kisow, 2013: 58). “Rituals of Power” şarkısında yer alan “*Welcome all to the new inquisition, the last shriek from the tomb*” (Yeni engizisyona hoş geldiniz, mezardan yükselen son haykırış) ifadesi ise günümüzdeki zulmü, engizisyon süreçleriyle karşılaştırmaktadır. “*A virtual conflict, binary logic, who the f*ck is the strawman now?*” (Sanal bir çatışma, ikili mantık, peki şimdi kim saman adam?) ve “*Do you fight the good fight? Or instigate the fighting? / It's a f*cking witch-hunt, somebody's head's gotta roll*” (Haklı bir savaşta mı yer alıyorsun? Yoksa savaşı mı alevlendiriyorsun? / Lanet bir cadı avı bu, birinin kellesi gitmek zorunda) dizelerinde görüldüğü üzere şarkı sözleri, aynı zamanda zulmün günümüzde sanal çatışmalar ve muhalif seslerin “*saman adam*” statüsüne indirgenmesi gibi yeni biçimler aldığına işaret etmektedir. Teknoloji ve medya aracılığıyla olanaklı hale gelen bu yeni zulüm biçimleri, tarihteki benzeri örneklerdeki gibi tahribata yol açabilmekte, savunmasız grupların marjinalleştirilmesi ve susturulmasına neden olabilmektedir (Henrique da Costa Braga vd., 2022: 19; Denisova, 2017: 987-989). Sözlerde cadı avları, engizisyon ve ifade özgürlüğünün engellenmesine yönelik kullanılan bu keskin metaforlar, günümüz toplumlarında yerleşik hal almış anlatılara karşı çıkanların karşılaştığı zulmü gözler önüne sermektedir.

Toplumsal baskı ve dışlanma, albümde ötekileştirilmiş birey ve grupların susturulduğu, insanlıktan çıkarıldığı ve zulme uğradığı bir toplum eleştirisi bağlamında ele alınmaktadır. Sosyal dışlanma ve ötekileştirmenin psikolojik ve fiziksel sonuçlarının vurgulandığı albümde sürgün, mülksüzleştirme ve kimliksizleştirmeye dair kullanılan keskin metaforlar, egemen grupların diğer kesimleri baskı altında tutarak ve dışlayarak iktidarlarını sürdürdüklerini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, şarkı sözlerinde harcanabilir ve görünmez olarak tasvir edilen belirli grupların insanlıktan

çıkarılmasına yapılan vurgu, dehümanize edici dil ve yaklaşımların ayrımcılık, şiddet ve insan hakları ihlallerinin meşrulaştırılmasındaki rolünü ortaya koyan çalışmalarla örtüşmektedir (Goff vd., 2008; Haslam, 2006). Günümüzdeki zulüm biçimleri ile cadı avı ve engizisyon gibi tarihi olaylar arasında bağlantıların kurulduğu albüm, bu olayların insanlık tarihi boyunca tekerrür ettiğinin ve mağdurları üzerinde yarattığı ciddi psikolojik sonuçların altını çizmektedir. Sonuç olarak eşitsizlik ve baskıyı sürdüren iktidar yapılarının çarpıcı bir eleştirisinin sunulduğu albümde, toplumda egemen olan geleneksel normlar çerçevesinde bireylerin ötekileştirildiği, insanlıktan çıkarıldığı ve zulme uğradığının altı çizilmekte ve bu yapılara meydan okumaları için dinleyicilere çağrıda bulunmaktadır.

İktidarın Döngüsel Doğası

Tarihsel süreç boyunca tekrar eden olay ve davranışların kalıpları, nedenleri ve sonuçlarının açıklanması doğrultusunda tarihin tekerrürü kavramına başvurulmaktadır (Chowdhury, 2014: 112-113; Clubb, 2024: 91; Nguyen, 2017: 557). Albümde iktidarın döngüsel doğası ve insan davranışlarının tekrar eden olumsuz yönlerine vurgu yapılarak tarihin tekerrürüne ilişkin çeşitli göndermelerde bulunmaktadır. Bu konuya doğrudan değinilen “They Always Come Back” şarkısındaki “*They always, come back / They always, come back again*” nakaratıyla yıkıcı nitelikteki öğelerin insanlık tarihi boyunca sürekli olarak yeniden gündeme gelmeye mahkûm olduğu vurgulanmaktadır. Zira umut ne karamsarlık ne de iyimserlik üzerinden şekillenmekte çünkü her iki durum da insan bilgisinin ötesindeki bir geleceğe dair inançlara dayanmaktadır (Pinnock, 2002: 33-34). Aynı şarkıda yer alan “*Ancestors, infected, they spread like viral fire*” (Hastalıklı ecdadımız, viral ateş gibi yayılıyorlar) dizesi, önceki nesillerin olumsuz özelliklerinin nesilden nesile aktararak tarihsel döngüyü devam ettirdiğini ima etmektedir.

Olumsuz niteliklerin nesiller arası aktarımı düşüncesi, bilhassa zararlı inanç ve uygulamaların zaman içinde nasıl sürdürüldüğüne odaklanan kültürel ve sosyal yeniden üretim teorileriyle örtüşmektedir (Bourdieu ve Passeron, 1977; Connell, 1987). Benzeri şekilde, “Rituals of Power” şarkısında tekrarlanan “*With a concrete stare - rituals of power / The dead eyes of the past - rituals of power / Up to the gates of armageddon - rituals of power / Until we are all one with the dust - rituals of power*” (Keskin bir bakışla - iktidarın ritüelleri / Mazinin donuk gözleri - iktidarın ritüelleri / Mahşerin kapılarına kadar - iktidarın ritüelleri / Hepimiz toprakla bir olana dek - iktidarın ritüelleri) dizeleri, iktidarın döngüsel doğasının nihai olarak medeniyetlerin çöküşüne yol açan yıkıcı ritüellerle özdeşleştiği fikrinin altını çizmektedir. “*Destroy, delete, rebuild, repeat, another*

name carved into stone" (Tahrip et, yok et, yeniden inşa et, tekrarla, bir başka isim taşa kazınmış) dizeleriyle ise yükseliş ve düşüşün sonsuz döngüsü vurgulanmaktadır. İktidarın döngüsel doğası ve yıkıcı sonuçlarına ilişkin bu tasvir, hegemonya ve sistemik çöküşün kaçınılmazlığına ilişkin yaklaşımlarla uyumludur (Gramsci, 1971; Tainter, 1988). Bu bağlamda egemen sınıflar tarafından inşa edilen ideolojik söylemler, çöküşün gerçekliğini gizleyebilmekte ve gerekli düzenlemelerin yapılmasının önüne geçen sahte bir istikrar duygusu oluşturabilmektedir. Öte yandan "They Always Come Back" şarkısında yer alan *"Rise, above, the archetype of man, a septic race is born / Bleed and purge, a lesson never learned, like black, hissing roaches..."* (Yüksel, insanın arketipinin ötesine, zehirli bir nesil doğuyor / Kanayarak temizlen, asla alınmayan bir ders, siyah, tıslayan hamam böcekleri gibi...) dizeleri, insanlığın geçmiş hatalardan ders almadığını, bu durumun yıkıcı örüntülerin tekrarlanmasına ve aynı düzeyde sorunlu yeni nesillerin ortaya çıkmasına yol açtığını öne sürmektedir. Tarihin döngüsel doğası ve insanlığın yıkıcı temayüllerinden kurtulma konusundaki başarısızlığına yönelik yapılan bu atıflar, tarihin tekerrürünü kaçınılmaz ve nihai olarak yok olmaya mahkûm bir olgu olarak tasvir etmektedir.

Tarihsel dinamiklerin iktidarın varlığının her alanda sürdürülmesi doğrultusunda şekillenmesi, dönüşüm süreçlerinin daha karmaşık yapılarla karşı karşıya kalmasını, dolayısıyla bir beyhudelik halinin ortaya çıkmasını kaçınılmaz kılmaktadır (Allen, 2009: 234; Aurangzaib vd., 2021: 742). Bu bağlamda albümde insanlığın geçmiş hatalardan ders alma konusundaki başarısızlığı ve yıkıcı örüntülerin döngüsel doğası öne çıkarılmakta, böylece dönüşümün beyhudeliğine atıfta bulunmaktadır. "They Always Come Back" şarkısında bu konu, *"Embalming, dissolving, the meek inherit nothing / Scumrot humans, storming over, arctic deserts"* (Mumyalanıyor, eriyor, güçsüzler hiçbir şey elde edemiyor / Pislik insanlar, buz çölleri üzerinde ilerliyor) dizelerinde gündeme getirilmekte, *"pislik insanlar"* metaforu ile insanların yanlış davranışlarının sürekliliğinin altı çizilmekte, geçmiş hatalardan ders almadan yeni alanlara yayılmalarının yıkım ve çevresel bozulma döngülerinin devamlılığını sağladığı vurgulanmaktadır.

Değişim arayışlarına rağmen olumsuz davranışların sürekliliği, alışkanlıkların oluşumu ve yerleşik örüntülerin ortadan kaldırılmasının ele alındığı psikoloji çalışmalarında karşımıza çıkmaktadır (Gardner vd., 2022: 2; Wood ve Neal, 2007: 857). Benzeri şekilde "Rituals of Power" şarkısındaki *"Still they cling to the old superstitions... As they rot away, 200 years / Straight to the grave"* (Hala eski hurafelere sıkı sıkıya bağlılar... Yüzyıllar boyunca çürüyüp giderken, mezara doğru yol alırlar) dizesi, toplumsal çürümenin kaçınılmazlığını tasvir etmekte, yüzyıllar boyunca hız kesmeden

devam eden yükseliş ve düşüş döngüsü bağlamında insan çabalarının beyhudeliğini vurgulayarak insanlığın yıkıcı temayüllerinin sürekliliğinin altını çizmektedir. Bu döngüsel model, önemli dönüşümleri beraberinde getirmesine rağmen çoğu zaman ters teperek önceki baskı durumlarına geri dönüşle sonuçlanabilen bir olgu olarak karşımıza çıkmakla birlikte, kolektif eylemin değişimden ziyade istikrara öncelik veren sistemik güçler tarafından nasıl engellenebileceğini sorgulayan toplumsal hareket teorisi bağlamında ele alınmaktadır (Suh, 2012: 94). “I Disavow” şarkısında yer alan “*A dialectic death-waltz / Called ‘cards against reality’ / A game we each play alone*” (‘Gerçekliğe karşı kartlar’ isimli / Diyalektik bir ölüm vals / Her birimizin tek başına oynadığı bir oyun) dizeleri ise bireylerin iktidardakiler tarafından kurgulanan solipsistik bir oyuna mahkûm edildiğine ve yukarıdan aşağıya doğru inen bir manipülasyon sarmalına işaret etmekte, söz konusu baskıcı güçler karşısında değişimin ne kadar olanaksız olduğunu vurgulamaktadır.

Bu çözümlemenin temel odak noktası, baskıcı sistemler içinde sıkışıp kalan bireylerin güç ilişkileri tarafından yönlendirilen, eşitsizlik ve baskının sürekliliğini sağlayan hiyerarşik yapılardan kaçışının zorluğudur. Baskıcı sistemler, sistem içinde yer alan bireylerin suç ortaklığını gerektiren güç farklılıklarından beslenmektedir (Tran, 2023: 184). Örneğin, ekonomik haklarından mahrum bırakılanlar hayatta kalma mücadelesi verirken, iktidardakilerin konumlarını korumak için sistemi manipüle etmeleri nedeniyle ekonomik krizlerin döngüsel doğası, mevcut eşitsizlikleri daha keskin hale getirebilmektedir (Podliesna, 2021: 41). Geçmiş hatalardan ders alınmaması, yıkıcı örüntülerin döngüsel doğası ve bireylerin manipülasyon oyunlarında tuzağa düşürülmesine dair albüm boyunca yapılan göndermeler, baskıcı güç yapılarından kurtulma çabalarının başarısızlığa mahkûm görüldüğü bir dünyada değişimin beyhudeliğini vurgulamaktadır.

Kurumsal çürümeye ilişkin kuramsal çerçeve, Tainter’in (2019) toplumların daha karmaşık bir hal alması ile birlikte toplumsal ve siyasi yapılara yapılan yatırımların getirisinin azaldığını öne sürdüğü toplumsal karmaşıklık ve çöküş analizi ile genişlemektedir. Bu karmaşıklık, artan maliyetler ve verimsizliğe yol açabilmekte, nihayetinde kurumsal çürümeyle sonuçlanabilmektedir. Benzeri şekilde “Rituals of Power” şarkısındaki “*Like Visigoths at the gates of Rome, a great decline into a great unknown*” (Vizigotlar Roma’nın kapılarına dayandığında olduğu gibi, büyük bir bilinmeze doğru büyük bir çöküş) dizeleri, Roma İmparatorluğu’nun çöküşüne atıfta bulunarak bu durumun yola açtığı belirsizlik gözler önüne sermektedir. Roma’nın çöküşü, toplumsal çöküşün paradigmatik bir örneği olarak, söz konusu çöküşe yol açan faktörlerin karmaşık etkileşimi üzerinden ele alınmıştır (Heather, 2005: 448; Lamberg vd., 2022: 20). “They

Always Come Back” şarkısında yer alan *"Spiral out, their dead-end lives, as carrion calls echo on"* (Sarmal gibi genişleyen çıkmaz yaşamları, leş çağrılarıyla yankılanıyor) dizesi ise bireylerin anlamsız bir varoluş sarmalına hapsediğini ve çöküşün kaçınılmazlığının baş döndürücü bir hal aldığını ima etmektedir. Bireysel yaşamların daha büyük çöküş ve çürüme süreçlerine kapılmış olarak tasvir edilmesi, nihilizmin özellikle varoluşsal tehditler karşısında yerleşik toplumsal norm ve değerleri nasıl sorgulayabileceğini tartışan kültürel anlatılarda yer alan, bireysel anlamsızlık deneyimleri ile daha geniş toplumsal çürüme arasındaki etkileşimle uyum içindedir (Hawkins, 2024: 293; Pasha, 2011: 272). Albüm boyunca gerileme ve çöküşe yönelik kullanılan ifadeler, toplumsal çöküş durumunun kaçınılmazlığını merkezi bir odak noktası olarak tasvir etmekte, tarihsel olaylarla kurulan bağlantılar sayesinde belirsizlik, çürüme ve unutulmaya doğru bir gidişatın işaretlerini gözler önüne sermektedir.

Albümde insanlık tarihi boyunca tekerrür eden yükseliş ve düşüş örüntüleri üzerinden ele alınan iktidarın döngüsel doğası, insanlığın iktidarın yıkıcı sonuçları çerçevesinde şekillenen döngülerden kaçamadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda şarkı sözlerinde tarihsel döngü, kültürel ve sosyal yeniden üretim, hegemonya ve sistemik çöküş gibi çeşitli kuramsal yaklaşımlardan yararlanılmaktadır. Zararlı uygulamaların tarihsel süreç boyunca kültürel yeniden üretim aracılığıyla sürdürülmesine yönelik yapılan sezdirimler, olumsuz davranışların nesiller arası aktarımını gündeme getirmektedir. Ayrıca yükseliş ve düşüş döngüsünün sonsuz bir şekilde tasviri, hegemonik döngüler üzerinden gerçekleşen sistemik çöküşün kaçınılmazlığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte albümde yıkıcı örüntülerin döngüsel doğasının açıklanması doğrultusunda, insanlığın geçmişteki hatalardan ders alma konusundaki başarısızlığa yapılan vurgu; tarihsel bilinç, toplumsal ve kolektif hafızanın önemine dair çalışmalarla (Connerton, 1989; Funkenstein, 1989) örtüşmektedir. Özetle albümde insanların hatalarını tekrarlamaya mahkûm olduğu ve her iktidar arayışının kaçınılmaz olarak yıkım ve çöküşe yol açtığı öne sürülerek, iktidarın döngüsel doğasına dair oldukça karamsar bir bakış açısı sunulmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Misery Index grubunun "Rituals of Power" albümünde post-truth olgusunun inşası ve aktarımının derinlemesine analizine odaklanan bu çalışma, müziğin sofistike sosyopolitik konularla nasıl ilişki kurabileceği ve bu konuları nasıl sorgulayabileceğine dair kapsamlı bir kavrayış ortaya koymaktadır. Albümdeki şarkı sözlerinin niteliksel içerik çözümlemesi sonucunda elde edilen

“medya ve siyaset”, “toplumsal çöküş”, “toplumsal baskı ve dışlanma” ve “iktidarın döngüsel doğası” temaları, post-truth çağının çok yönlü doğası ve günümüz toplumu üzerindeki etkilerini çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermektedir. Bu bağlamda bulgular; albümün mezenformasyon, siyasi manipülasyon ve kamusal söylemde hakikatin değersizleştirilmesinin ortaya çıkardığı sorunlara karşı sanatsal bir yanıt niteliği taşıdığını göstermektedir. Albümün metinsel içeriği, eşitsizlik ve baskıyı sürdüren güç yapılarına sert bir eleştiri getirirken, aynı zamanda politik aldatmanın yaygınlaşması karşısında direniş ve hakikat arayışının önemini vurgulamaktadır. Çalışma, albümde gerçek ve kurgunun bulanıklaşması, yankı odalarının ortaya çıkması ve siyasi çıkarlar uğruna yanlış bilginin stratejik kullanımı gibi post-truth ile ilgili kavramların dinleyicilere aktarılması doğrultusunda çeşitli sezdirimsel ifadelerden yararlanıldığını ortaya koymaktadır. Albümde hâkim olan bu bakış açısı, sadece dinleyicilerin duygusal olarak ilgisini çekecek bir anlatım sunmamakta, aynı zamanda günümüz toplumunun mevcut durumu ve geleceğinin şekillendirilmesinde bireysel ve kolektif eylemin rolü üzerine eleştirel düşünmeyi de teşvik etmektedir. Bu çalışmanın bulguları, müzik, politika ve sosyal eleştirinin kesişimi üzerine giderek zenginleşen alanyazına katkıda bulunmakta ve sanatçıların ortaya koydukları eserler aracılığıyla post-truth çağının toplumsal yansımalarına nasıl yanıt verdiklerine dair içgörüler sunmaktadır. Bu çalışma sonucunda elde edilen çıkarımlar, müzik araştırmaları alanının sınırlarını genişleterek, iletişim çalışmaları, siyaset bilimi ve sosyoloji alanlarında daha kapsamlı bir şekilde irdelenen konulara temas etmektedir. Albümde yer alan post-truthla ilişkili kavramlar, özellikle geleneksel medya ve genel olarak toplumsal kurumlara yönelik ciddi bir güvensizlik ortamının neden olduğu toplumsal kaygıları yansıtmaktadır. Dolayısıyla bu çalışma, dijital çağda eleştirel medya okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinin ve bilgi tüketimine yönelik daha bilinçli bir yaklaşımın yaygınlaştırılmasının önemini gözler önüne sermektedir. Bulgular, özellikle metal müzik gibi toplumsal eleştirileriyle bilinen müzik türlerinin, dinleyicilerin güncel sosyopolitik konular hakkında bilinçlendirilmesi ve eleştirel düşünmeye teşvik edilmesinde önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Ayrıca bu çalışma, mezenformasyonun bir “*sis perdesi*” işlevi gördüğü bir dünyada sanatsal ifadenin alternatif anlatıların dile getirilmesi açısından önemli bir araç olma potansiyeli taşıdığını vurgulamaktadır. Bu içgörüler, post-truth çağının beraberinde getirdiği sorunların çözümüne odaklanmak isteyen eğitimciler, politika yapımcılar ve medya profesyonelleri için önemli çıkarımlar sunmaktadır. Bu çalışma, günümüz toplumsal koşullarında, çeşitli sanat formlarının kamusal söylem ve siyasi bilincin şekillendirilmesindeki rolünü inceleyen

disiplinlerarası çalışmalara duyulan ihtiyacı da ortaya koymaktadır. Benzeri çalışmaların her geçen gün daha sofistike bir hal alan enformasyon ortamında yanlış bilgiyle mücadele edilmesi ve bilinçli yurttaş katılımının teşvik edilmesi doğrultusunda daha etkili stratejilerin geliştirilmesi açısından yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda hem politika yapıcılar hem de araştırmacılar için çeşitli önerilerde bulunmak mümkündür. Öncelikle farklı müzik türleri ve kültürler bağlamında sanatçıların eserlerinde post-truth konusunu nasıl ele aldıklarına odaklanan daha fazla karşılaştırmalı çalışmaya ihtiyaç vardır. Bu araştırmalar, post-truth çağının ortaya çıkardığı sorunlara karşı dünya çapında verilen sanatsal tepkilerin daha kapsamlı bir şekilde anlaşılması açısından önemlidir. Dijital çağda müzik, medya ve siyasi söylem arasındaki karmaşık etkileşimin daha kapsamlı bir şekilde araştırılması açısından müzikologlar, iletişim bilimciler ve siyaset bilimciler tarafından disiplinlerarası iş birliklerinin geliştirilmesi mühimdir. Bu noktada medya okuryazarlığı ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi doğrultusunda müzik ve diğer sanat formlarının eleştirel analizine odaklanan eğitim programlarının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Politika yapıcılar ve medya kuruluşlarının mezenformasyonla mücadele stratejileri geliştirerek doğru bilgilerin yayılmasına yönelik uygulamaları benimsemeleri ve teşvik etmeleri elzemdir. Müzisyenlerin ise müziğin kitleleri etkileme konusundaki eşsiz gücünün bilincinde olarak, ortaya koydukları eserler aracılığıyla toplumsal konuları gündeme getirmek için yenilikçi yöntemleri keşfederek uygulamaya devam etmeleri yönünde teşvik edilmeleri önem arz etmektedir. Müziğin duygusal ve entelektüel bir olgu olduğu (Adorno, 1976: 9; Berger, 2000: 58) göz önünde bulundurulduğunda, bu yenilikçi girişimlerin yaygınlaşmasının kitlelerin sahte anlatılara karşı daha fazla direnç geliştirmesi ve genel olarak toplumsal katılımın desteklenmesi açısından işlevsellik kazanacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak bu çalışma, müziğin ve diğer sanat formlarının kamusal söylemi şekillendirmek, egemen anlatılara meydan okumak, post-truth çağında hakikat ve iktidarın doğası üzerine eleştirel düşünmek konusunda üstlenebileceği hayati rolün altını çizmektedir.

KAYNAKLAR

Adorno, T. (1976). *Introduction to the Sociology of Music*. Seabury Press.

Alford, C. F. (2017). *Whistleblowers: Broken Lives and Organizational Power*. Cornell University Press.

- Allen, A. (2009). The Foucauldian peacekeeper: On the dispersion of power and the futility of change. *Power and Education*, 1(2), 226-237. <https://doi.org/10.2304/power.2009.1.2.226>
- Anggrayni, D., Siregar, N. C., & Khairani, S. (2024). Intensification of new media against the spread of fake news in the post-truth era. *Semantik: Journal of Social, Media, Communication, and Journalism*, 1(2), 134-143. <https://doi.org/10.31958/semantik.v1i2.11105>
- Aurangzaib, A., Hassan, W. U., Kamran, A., & Sajjad, M. (2021). Implementation of Michel Foucault's theory of power in Khushwant Singh's novel Train to Pakistan. *Humanities & Social Sciences Reviews*, 9(2), 741–747. <https://doi.org/10.18510/hssr.2021.9273>
- Basheer, S., Prasanna, C. K., & Mahitha, K. F. (2023). Fragmented discourses: The Indian digital public sphere in a post-truth era. *Society*, 60(6), 907-921. <https://doi.org/10.1007/s12115-023-00877-2>
- Bennett, W. L., & Livingston, S. (2018). The disinformation order: Disruptive communication and the decline of democratic institutions. *European Journal of Communication*, 33(2), 122-139. <https://doi.org/10.1177/0267323118760317>
- Berger, L. M. (2000). The emotional and intellectual aspects of protest music: Implications for community organizing education. *Journal of Teaching in Social Work*, 20(1-2), 57-76. https://doi.org/10.1300/J067v20n01_05
- Bernal, A. J. (2024). *Blending European and Latin Sounds: A Study of French Horn Repertoire in Mexico*. (Unpublished doctoral dissertation). University of Kentucky, Kentucky.
- Bjørnskov, C. (2022). Social trust and patterns of growth. *Southern Economic Journal*, 89(1), 216-237. <https://doi.org/10.1002/soej.12590>
- Bode, L., & Vraga, E. K. (2015). In related news, that was wrong: The correction of misinformation through related stories functionality in social media. *Journal of Communication*, 65(4), 619-638. <https://doi.org/10.1111/jcom.12166>
- Booker, M. K. (1994). *The Dystopian Impulse in Modern Literature: Fiction as Social Criticism*. Greenwood Press.
- Bosk, C. (2007). The new bureaucracies of virtue or when form fails to follow function. *PoLAR: Political and Legal Anthropology Review*, 30(2), 192-209. <https://doi.org/10.1525/pol.2007.30.2.192>
- Bourdieu, P., & Passeron, J.-C. (1977). *Reproduction in Education, Society, and Culture*. Sage Publications.
- Brahms, Y. (2022). *Philosophy of Post-Truth*. Institute for National Security Studies (INSS).
- Brassey, A., & Barber, S. (2009). *Greed*. Palgrave Macmillan.

- Capilla, P. (2021). Post-truth as a mutation of epistemology in journalism. *Media and Communication*, 9(1), 313-322. <https://doi.org/10.17645/mac.v9i1.3529>
- Carastathis, A. (2008). *Feminism and the Political Economy of Representation: Intersectionality, Invisibility and Embodiment*. (Unpublished doctoral dissertation). McGill University, Montréal.
- Chen, Y. (2024). How and why does social exclusion affect individuals? *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*, 51, 119-124. <https://doi.org/10.54254/2753-7048/51/20240959>
- Chowdhury, A. (2014). *Post-Deconstructive Subjectivity and History*. Brill.
- Cinelli, M., De Francisci Morales, G., Galeazzi, A., Quattrociocchi, W., & Starnini, M. (2021). The echo chamber effect on social media. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(9), e2023301118. <https://doi.org/10.1073/pnas.2023301118>
- Claeys, G. (2017). *Dystopia: A Natural History*. Oxford University Press.
- Clubb, J. D. (2024). *Vicious Cycles: The Pessimism of Revolutions in V for Vendetta and Essential Judge Dredd: America*. (Unpublished master's thesis). Masaryk University, Brno.
- Connell, R. W. (1987). *Gender and Power: Society, the Person, and Sexual Politics*. Polity Press.
- Connerton, P. (1989). *How Societies Remember*. Cambridge University Press.
- Corner, J. (2017). Fake news, post-truth and media-political change. *Media, Culture & Society*, 39(7), 1100-1107. <https://doi.org/10.1177/0163443717726743>
- Creswell, J. W., & Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory Into Practice*, 39(3), 124-130. https://doi.org/10.1207/s15430421tip3903_2
- Datta, S., & Dutta, A. (2023). Psychoanalytic deconstruction of dystopian personae: A comprehensive study of Brave New World, 1984, Fahrenheit 451 and The Handmaid's Tale. *International Journal of English Literature and Social Sciences*, 8(1), 182-188. <https://doi.org/10.22161/ijels.81.21>
- Denisova, A. (2017). Democracy, protest and public sphere in Russia after the 2011–2012 anti-government protests: Digital media at stake. *Media, Culture & Society*, 39(7), 976-994. <https://doi.org/10.1177/0163443716682075>
- Dey, I. (1993). *Qualitative Data Analysis: A User-Friendly Guide for Social Scientists*. Routledge.
- Dhiman, D. B. (2023). Key issues and new challenges in new media technology in 2023: A critical review. *Journal of Media & Management*, 5(1), 1-4.
- Diamond, J. (2005). *Collapse: How Societies Choose to Fail or Succeed*. Viking.

- Doughty, C. (2016). *Constructing a History from Fragments: Jazz and Voice in Boston, Massachusetts Circa 1919 to 1929*. (Unpublished doctoral dissertation). Keele University, Newcastle.
- Dror, S. (2014). *The Ecology of Dystopia: An Ecocritical Analysis of Young Adult Dystopian Texts*. (Unpublished doctoral dissertation). University of British Columbia, Vancouver.
- Elo, S., & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107-115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
- Embacher, H., & Ecker, M. (2010). A nation of victims: How Austria dealt with the victims of the authoritarian Ständestaat and National Socialism. In J. Withuis & A. Mooij (Eds.), *The Politics of War Trauma: The Aftermath of World War II in Eleven European Countries* (pp. 15–47). Aksant.
- Evi, A. A., & Ari, S. W. (2022). The post-truth phenomenon infiltrating the US political system, media, and populace: The critical thinking analysis about Donald Trump's political leadership. *Journal of Liberty and International Affairs*, 8(2), 87-107. <https://doi.org/10.47305/jlia2282087a>
- Firmansyah, F., & Hidayat, R. (2024). Bibliometric and critical review of the empirical research on political deception. *Thammasat Review*, 27(1), 1-26. <http://doi.org/10.14456/tureview.2024.1>
- Flaxman, S., Goel, S., & Rao, J. M. (2016). Filter bubbles, echo chambers, and online news consumption. *Public Opinion Quarterly*, 80(S1), 298-320. <https://doi.org/10.1093/poq/nfw006>
- Foucault, M. (2001). *Fearless Speech*. Semiotext(e).
- Freccero, C. (1991). Economy, woman, and Renaissance discourse. In M. Migiel & J. Schiesari (Eds.), *Refiguring Woman: Perspectives on Gender and the Italian Renaissance* (pp. 192-208). Cornell University Press.
- Freelon, D., & Wells, C. (2020). Disinformation as political communication. *Political Communication*, 37(2), 145-156. <https://doi.org/10.1080/10584609.2020.1723755>
- Funkenstein, A. (1989). Collective memory and historical consciousness. *History and Memory*, 1(1), 5-26.
- Gal, S. & Irvine, J. T. (2019). *Signs of Difference: Language and Ideology in Social Life*. Cambridge University Press.
- Garbani, R. A., Widaswara, R. Y., & Wijaya, I. G. B. (2021). Literasi media sosial di era post truth. *Sadharananikarana: Jurnal Ilmiah Komunikasi Hindu*, 3(2), 557-569. <https://doi.org/10.53977/sadharananikara.v3i2.362>

- Gardner, B., Rebar, A. L., & Lally, P. (2022). How does habit form? Guidelines for tracking real-world habit formation. *Cogent Psychology*, 9(1), 2041277. <https://doi.org/10.1080/23311908.2022.2041277>
- Garratt, J. (2019). *Music and Politics: A Critical Introduction*. Cambridge University Press.
- Genasci, M., & Pray, S. (2008). Extracting accountability: The implications of the resource curse for CSR theory and practice. *Yale Human Rights & Development Law Journal*, 11, 37-58.
- Gerlach, C. (2010). *Extremely Violent Societies: Mass Violence in the Twentieth-Century World*. Cambridge University Press.
- Gerstel, E. (2008). Die Heavy-Metal-Szene in Augsburg und Triest: Vielfältigkeit und Entwicklungslinien einer Subkultur. In *Augsburger Volkskundliche Nachrichten* (pp. 4-30). Universität Augsburg.
- Glazer, M., & Glazer, P. M. (1989). *The Whistleblowers: Exposing Corruption in Government and Industry*. Basic Books.
- Goff, P. A., Eberhardt, J. L., Williams, M. J., & Jackson, M. C. (2008). Not yet human: Implicit knowledge, historical dehumanization, and contemporary consequences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94(2), 292-306. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.94.2.292>
- Gramsci, A. (1971). *Selections from the Prison Notebooks*. Lawrence and Wishart.
- Gretter, S., Yadav, A., & Gleason, B. (2017). Walking the line between reality and fiction in online spaces: Understanding the effects of narrative transportation. *Journal of Media Literacy Education*, 9(1), 1-21. <https://doi.org/10.23860/jmle-2017-9-1-2>
- Gutiérrez-Martín, A., Torrego-González, A., & Vicente-Mariño, M. (2019). Media education with the monetization of YouTube: The loss of truth as an exchange value / Educación mediática frente a la monetización en YouTube: La pérdida de la verdad como valor de cambio. *Culture and Education*, 31(2), 267-295. <https://doi.org/10.1080/11356405.2019.1597443>
- Güven, U. Z. (2020). Hoping for the best, preparing for the worst: A sociological study on being a musician in Turkey. *Journal of Economy Culture and Society*, 61(1), 139-155. <https://doi.org/10.26650/JECS2019-0105>
- Gvozdanović, A. (2010). Some indicators of political culture of university students in Croatia. *Sociologija i Prostor*, 48(3), 461-477.
- Hanson, C. F. (2020). *Memory and Utopian Agency in Utopian/Dystopian Literature: Memory of the Future*. Routledge.
- Harsin, J. (2015). Regimes of posttruth, postpolitics, and attention economies. *Communication, Culture & Critique*, 8(2), 327-333. <https://doi.org/10.1111/cccr.12097>

- Haslam, N. (2006). Dehumanization: An integrative review. *Personality and Social Psychology Review*, 10(3), 252–264. https://doi.org/10.1207/s15327957pspr1003_4
- Haslam, N., & Loughnan, S. (2014). Dehumanization and infrahumanization. *Annual Review of Psychology*, 65, 399-423. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010213-115045>
- Hawkins, M. A. (2024). Albert Camus, Ernest Becker, and the art of living in existential paradox. *Journal of Humanistic Psychology*, 64(2), 281-300. <https://doi.org/10.1177/0022167819849971>
- Hayre, C. M. (2021). Data Analysis and Trustworthiness in Qualitative Research. In C. M. Hayre & X. Zheng (Eds.), *Research Methods for Student Radiographers: A Survival Guide* (pp. 145-169). CRC Press.
- Heather, P. (2005). *The Fall of the Roman Empire: A New History of Rome and the Barbarians*. Oxford University Press.
- Hill, J., & Bithell, C. (2014). An Introduction to Music Revival as Concept, Cultural Process, and Medium of Change. In C. Bithell & J. Hill (Eds.), *The Oxford Handbook of Musical Revival* (pp. 3-43). Oxford University Press.
- Henrique da Costa Braga, P., Leal Sobral, A. V., Gonçalves Severo, F., Jullian da Silva Graça, R., & Cukierman, H. L. (2022). The construction of a sociotechnical surveillance network in Brazil. *First Monday*, 27(8). <https://doi.org/10.5210/fm.v27i8.12410>
- Horowitz, I. L. (2011). Freedom to read vs. obligation to protect: New technologies and twenty-first-century policies. *Journal of Scholarly Publishing*, 42(3), 271-288. <https://doi.org/10.3138/jsp.42.3.271>
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288. <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>
- Huizinga, K. (2021). Indications of goal displacement in regulatory enforcement agencies: An empirical exploration. *Administration & Society*, 54(8), 1572-1600. <https://doi.org/10.1177/00953997211065754>
- Jaques, C., Islar, M., & Lord, G. (2019). Post-truth: Hegemony on social media and implications for sustainability communication. *Sustainability*, 11(7), 2120. <https://doi.org/10.3390/su11072120>
- Jakubčová, G. (2023). *Dystopia in Aldous Huxley's Brave New World and George Orwell's Nineteen Eighty-Four*. (Unpublished bachelor's thesis). Masaryk University, Brno.
- Jin, S. H., Han, D. H., & Kang, M. S. (2024). The study on visualizing the impact of filter bubbles on social media networks. *Korean Journal of Artificial Intelligence*, 12(2), 9-16. <https://doi.org/10.24225/kjai.2024.12.2.9>

- Joy, M. (2019). *Powerarchy: Understanding the Psychology of Oppression for Social Transformation*. Berrett-Koehler Publishers.
- Kahne, J., & Bowyer, B. (2017). Educating for democracy in a partisan age: Confronting the challenges of motivated reasoning and misinformation. *American Educational Research Journal*, 54(1), 3-34. <https://doi.org/10.3102/0002831216679817>
- Karhu, M., & Ridanpää, J. (2020). Space, power and happiness in the utopian and anti-utopian imaginations. *Literary Geographies*, 6(1), 119-137.
- Kelkar, S. (2019). Post-truth and the search for objectivity: Political polarization and the remaking of knowledge production. *Engaging Science, Technology, and Society*, 5, 86-106. <https://doi.org/10.17351/ests2019.268>
- Kluknavská, A., & Eisele, O. (2023). Trump and circumstance: Introducing the post-truth claim as an instrument for investigating truth contestation in public discourse. *Information, Communication & Society*, 26(8), 1583-1600. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2021.2020322>
- Kteily, N. S., & Bruneau, E. (2017). Darker demons of our nature: The need to (re)focus attention on blatant forms of dehumanization. *Current Directions in Psychological Science*, 26(6), 487-494. <https://doi.org/10.1177/0963721417708230>
- Kumar, V., & Dhiman, S. (2020). Happiness and workplace wellbeing: Transformational leadership and the role of ethical and spiritual values. In S. Dhiman (Ed.), *The Palgrave Handbook of Workplace Well-Being* (pp. 369-412). Palgrave Macmillan.
- Lamberg, J., Nykänen, N., & Taskinen, J. (2022). Economic degrowth and the collapse of institutional order: Theory and propositions. *Annales Academiae Scientiarum Fennicae*, 1(1), 10-27. <https://doi.org/10.57048/aasf.122842>
- Lewandowsky, S., Ecker, U. K., & Cook, J. (2017). Beyond misinformation: Understanding and coping with the "post-truth" era. *Journal of Applied Research in Memory and Cognition*, 6(4), 353-369. <https://doi.org/10.1016/j.jarmac.2017.07.008>
- Luxon, N. (2004). Truthfulness, risk, and trust in the late lectures of Michel Foucault. *Inquiry*, 47(5), 464-489. <https://doi.org/10.1080/00201740410004269>
- Lytte, C. (2017). Violence, borderlands and belonging: The matter of Black lives and others. *Coolabah*, 21, 71-86. <https://doi.org/10.1344/co20172171-86>
- Mayring, P. (2000). Qualitative content analysis. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 1(2). <https://doi.org/10.17169/fqs-1.2.1089>
- Melnychuk, T., Klimovskyi, S., & Lunov, V. (2019). Psychological disorders of internally displaced persons. *International Journal of Advanced Biotechnology and Research (IJABR)*, 1, 525-537.

- Metal Archives (2024). *Misery Index - Rituals of Power*. https://www.metal-archives.com/albums/Misery_Index/Rituals_of_Power/747776 (Erişim tarihi: 5 Ekim 2024)
- Mieliekiestsev, K. (2023). The post-truth discourse and the politics of memory in the contemporary media spaces. *Skhid*, 4(1), 22-26. [https://doi.org/10.21847/2411-3093.2023.4\(1\).275699](https://doi.org/10.21847/2411-3093.2023.4(1).275699)
- Misery Index. (2024). *About*. <https://www.miseryindex.com/#about> (Erişim tarihi: 5 Ekim 2024)
- Misi, A. (2022). Applying the concepts of ‘stigma’ and ‘dehumanization’ to the study of inequalities. *The Graduate Inequality Review*, 1(1), 86-95. <https://doi.org/10.56298/cs0yp507n0>
- Moore, C., Detert, J. R., Treviño, L. K., Baker, V. L., & Mayer, D. M. (2012). Why employees do bad things: Moral disengagement and unethical organizational behavior. *Personnel Psychology*, 65(1), 1-48. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2011.01237.x>
- Muradian, G., & Karapetyan, A. (2017). On some properties of science fiction dystopian narrative. *Armenian Folia Anglistika*, 13(1-2), 7–18. <https://doi.org/10.46991/AFA/2017.13.1-2.007>
- Muzaffar, M., Fern, Y. S., & Yaseen, Z. (2023). Governance dilemma: A way forward for third world states. *Journal of Research Administration*, 5(2), 9792-9803.
- Mwangi, M. (2023). Technology and fake news: Shaping social, political, and economic perspectives. *Biomedical Science and Clinical Research*, 2(2), 221-236.
- Newman, S. (2023). Post-truth, postmodernism and the public sphere. In M. Conrad, G. Hálfdanarson, A. Michailidou, C. Galpin, & N. Pyrhönen (Eds.), *Europe in the Age of Post-Truth Politics: Populism, Disinformation and the Public Sphere* (pp. 13–30). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-031-13697-9_2
- Nguyen, D. L. (2017). Alternate histories of Korean national sovereignty in 2009: Lost memories. *Science Fiction Studies*, 44(3), 546-562. <https://doi.org/10.5621/sciefictstud.44.3.0546>
- Nuhrat, Y. (2022). Linguistic taboo, ideology, and erasure: Reproducing homophobia as norm and lesbianism as stigma in women's football in Turkey. *American Anthropologist*, 124, 141–153. <https://doi.org/10.1111/aman.13695>
- O'Brien, G. V. (2015). *Framing the Moron*. Manchester University Press.
- Ochota, J., & Kisow, M. R. (2013). Internet freedom policy vs. cyber-censorship. *Issues in Information Systems*, 14(1), 54-60. https://doi.org/10.48009/1_iis_2013_54-60
- Okun, A. M. (1970). *The Political Economy of Prosperity*. Brookings Institution.

- Osterman, P. (2006). Overcoming oligarchy: Culture and agency in social movement organizations. *Administrative Science Quarterly*, 51(4), 622-649. <https://doi.org/10.2189/asqu.51.4.622>
- Ouellet, M., & Boetzkes, A. (2024). *Art's Realism in the Post-Truth Era*. Edinburgh University Press.
- Oxford Languages. (2016). *Word of the Year 2016*. Oxford Languages. <https://languages.oup.com/word-of-the-year/2016/> (Erişim tarihi: 5 Ekim 2024)
- Pasha, M. (2011). Islam, nihilism, and liberal secularity. *Journal of International Relations and Development*, 15(2), 272-289. <https://doi.org/10.1057/jird.2011.25>
- Pasha, M. I., Riaz, S., & Riaz, A. (2022). Social harmony and governance: A case study of Muslim states. *Global Sociological Review*, 7(1), 16-26. [https://doi.org/10.31703/gsr.2022\(VII-I\).03](https://doi.org/10.31703/gsr.2022(VII-I).03)
- Pinnock, S. K. (2012). *Beyond Theodicy: Jewish and Christian Continental Thinkers Respond to the Holocaust*. State University of New York Press.
- Podliesna, V. (2021). Socio-economic inequality: Essence, cyclicity of the dynamics. *Ekonomična Teoriâ*, 2021(4), 41-55. <https://doi.org/10.15407/etet2021.04.041>
- Roniger, L., & Green, J. (2007). Exile and the politics of exclusion in Latin America. *Latin American Perspectives*, 34(4), 3-6. <https://doi.org/10.1177/0094582x07302890>
- Rubin, V. L. (2022). *Misinformation and Disinformation: Detecting Fakes with the Eye and AI*. Springer.
- Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. Sage Publications.
- Serik, Z. (2021). Quantitative textual analysis of dystopian films. *Восточно-Европейский Научный Журнал*, 8 (72), 35-42.
- Shuvo, S. K. R. (2024). *Corruption and Corporate Governance: A Literature Review on Corruption, Corporate Governance and Associated Aspects*. (Unpublished master's thesis). Memorial University of Newfoundland, St. John's.
- Simoglou, K. B., Skarpa, P. E., & Reditakis, E. (2023). Pesticide safety in greek plant foods from the consumer perspective: The importance of reliable information. *Agrochemicals*, 2(4), 484-502. <https://doi.org/10.3390/agrochemicals2040027>
- Singh, S. (2023). Exploring the exile poetry of Mahmud Darwish: A voice of angst, anger, and alienation. *Knowledgeable Research: A Multidisciplinary Journal*, 1(7), 18-25. <https://doi.org/10.57067/pprt.2023.1.07.18-25>

- Smith-Engelhardt, J. (2019). *How a Media Studies PhD birthed Misery Index's new album, 'Rituals of Power'*. https://exclaim.ca/music/article/how_a_media_studies_phd_birtherd_misery_indexs_new_album_rituals_of_power (Erişim tarihi: 5 Ekim 2024)
- Stiglitz, J. (2012). *The Price of Inequality: How Today's Divided Society Endangers Our Future*. W.W. Norton & Company.
- Storey, R., & Storey, G. R. (2020). The collapse of complex societies. In C. Smith (Ed.), *Encyclopedia of Global Archaeology* (pp. 2490-2508). Springer.
- Suh, D. (2012). Intricacies of social movement outcome research and beyond: "How can you tell" social movements prompt changes? *Sociological Research Online*, 17(4), 92-102. <https://doi.org/10.5153/sro.2757>
- Surjatmodjo, D., Unde, A. A., Cangara, H., & Sonni, A. F. (2024). Information pandemic: A critical review of disinformation spread on social media and its implications for state resilience. *Social Sciences*, 13(8), 418. <https://doi.org/10.3390/socsci13080418>
- Sutami, F., Sardono, E., & Sari, T. Y. (2024). Perception of Catholic believers regarding the prophetic role of the Montfortian in the post-truth era. *Mysterium Fidei: Journal of Asian Empirical Theology*, 2(1), 47-56. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10795504>
- Tainter, J. A. (2019). Cahokia: Urbanization, metabolism, and collapse. *Frontiers in Sustainable Cities*, 1, 6. <https://doi.org/10.3389/frsc.2019.00006>
- Tandoc, E. C., Lim, Z. W., & Ling, R. (2018). Defining "fake news": A typology of scholarly definitions. *Digital Journalism*, 6(2), 137-153. <https://doi.org/10.1080/21670811.2017.1360143>
- Taylor, L. (2006). *Metal Music as Critical Dystopia: Humans, Technology and the Future in 1990s Science Fiction Metal*. (Unpublished master's thesis). Brock University, St. Catharines.
- Tillman, C. J., Gonzalez, K., Whitman, M. V., Crawford, W. S., & Hood, A. C. (2018). A multi-functional view of moral disengagement: Exploring the effects of learning the consequences. *Frontiers in Psychology*, 8, 2286. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.02286>
- Tipler, C., & Ruscher, J. B. (2014). Agency's role in dehumanization: Non-human metaphors of out-groups. *Social and Personality Psychology Compass*, 8(5), 214-228. <https://doi.org/10.1111/spc3.12100>
- Tran, N. (2023). From imposter phenomenon to infiltrator experience: Decolonizing the mind to claim space and reclaim self. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 29(2), 184-193. <https://doi.org/10.1037/pac0000674>
- Upton, M. (2024). *Digital Communication Methods for Promoting Live Arts Performances to Millennial Audiences*. (Unpublished master's thesis). University of North Carolina, Chapel Hill.

- Vaismoradi, M., Turunen, H., & Bondas, T. (2013). Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study. *Nursing & Health Sciences*, 15(3), 398-405. <https://doi.org/10.1111/nhs.12048>
- van Dyk, S. (2022). Post-truth, the future of democracy and the public sphere. *Theory, Culture & Society*, 39(4), 37-50. <https://doi.org/10.1177/02632764221103514>
- Varas-Díaz, N., Araújo, D. N., & Miranda, D. L. (2024). A darkened Caribbean: Metal music's imagery as decolonial truth-telling. *Hispanic Issues On Line*, 32, 102–126.
- Vercellone, C. (2014). From the mass-worker to cognitive labour: Historical and theoretical considerations. In L. Marcel & K. H. Roth (Eds.), *Beyond Marx: Theorising the Global Labour Relations of the Twenty-First Century* (pp. 417-444). Brill.
- Vosoughi, S., Roy, D., & Aral, S. (2018). The spread of true and false news online. *Science*, 359(6380), 1146-1151. <https://doi.org/10.1126/science.aap9559>
- Waisbord, S. (2018). The elective affinity between post-truth communication and populist politics. *Communication Research and Practice*, 4(1), 17–34. <https://doi.org/10.1080/22041451.2018.1428928>
- Wang, T., Xiao, Q., Wang, H., Hu, Y., & Xiang, J. (2024). Self-compassion defuses the aggression triggered by social exclusion. *PsyCh Journal*, 1–12. <https://doi.org/10.1002/pchj.774>
- Wood, W., & Neal, D. T. (2007). A new look at habits and the habit-goal interface. *Psychological Review*, 114(4), 843–863. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.114.4.843>
- Yetiş, E. Ö., & Bakırlioğlu, Y. (2024). Dis/re-orienting design through norm-critical gender lenses: An educational case in Turkey. *Frontiers in Sociology*, 9, 1341091. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2024.1341091>

EXTENDED ABSTRACT

This study explores the increasingly crucial phenomenon of “post-truth” in today's sophisticated information environment in a musical context. The album *Rituals of Power* by the band Misery Index is used as a lens to understand the function of music as a tool for social critique and the multifaceted dynamics of the post-truth era. The lyrics of the album address themes related to the post-truth phenomenon, such as political manipulation, media regulation, emotional narratives, and societal collapse, mirroring the contemporary society struggling with information pollution and reality erosion. By examining the role of music as a tool for social criticism and political expression, this research aims to contribute to understanding how metal music interacts with social issues, particularly in the post-truth era. The main goal of the study is to determine how the album *Rituals of Power* constructs and mediates the post-truth phenomenon. In this context, the lyrics of

the album were analyzed to reveal the linguistic patterns associated with the concept of post-truth and the discursive contexts used to convey social issues to the audience.

The study provides an in-depth analysis and interpretation of the album's lyrics by adopting a qualitative content analysis approach. This approach is supported by a systematic coding process, allowing themes and categories to emerge from the data. In the first stage, the lyrics were transferred to the MAXQDA software and analyzed in detail, which led to open coding. In this process, key concepts and themes related to the concept of post-truth were identified. Then, following a cyclical process based on comparison and abstraction, the codes were reorganized under more comprehensive categories and themes. At this stage, linguistic elements such as metaphors, allegories, and rhetorical devices were analyzed in relation to post-truth concepts such as manipulation, loss of trust, and reality-fiction blurring. The constant comparative method was used by the researcher, and the strategy of reflexivity was adopted to ensure the trustworthiness of the research. This approach acknowledged and avoided potential biases that may arise during data interpretation. Additionally, the use of MAXQDA software was considered an effective way to reduce researcher bias and ensure the accuracy of the data.

As a result of the analysis, four main themes emerged in the album: “media and politics”, “social collapse”, “social oppression and exclusion” and “the cyclical nature of power”. The theme of “media and politics” addresses the use of media as a tool for disseminating misinformation and political manipulation, while the theme of “societal collapse” explores moral decline, institutional failure, and the dystopian vision of the future caused by the post-truth environment. The theme of “social oppression and exclusion” addresses the mechanisms of oppression and exclusion applied by power structures, while the theme of “the cyclical nature of power” draws attention to recurring power dynamics and cycles of oppression throughout history. In a holistic perspective, these themes, supported by striking metaphors, allegories, and puns, reveal the complex and multidimensional nature of the post-truth era, presenting a dark portrayal of a world struggling with the consequences of distorted reality, institutional failure, and the deliberate manipulation of information.

In light of the pervasiveness of the post-truth phenomenon in contemporary society, it becomes imperative to examine how artists engage with and interpret this phenomenon through music. This study, which focuses on the textual content of a death metal music album, contributes to a more nuanced understanding of the role of metal music in terms of social criticism by elucidating the

ways in which a specific genre of music interacts with socio-political issues. The findings of this study are crucial for investigating the role of music as a medium for social critique and political expression, as exemplified by Misery Index's *Rituals of Power* album, which depicts a bleak portrayal of the post-truth era by highlighting issues like information manipulation, institutional collapse, and social polarization. By encouraging the audience to think critically and question their perceptions of reality, the album highlights the potential of music for social awareness and change in a post-truth environment. This study adopts an interdisciplinary approach to comprehending the complex relationship between music and social structure, offering crucial insights that mono-disciplinary studies might have missed.

In conclusion, this study demonstrates how the album *Rituals of Power* engages with the concept of post-truth and elucidates the social issues that arise from this phenomenon. The album functions as a cautionary narrative within the context of the contemporary post-truth era, prompting the audience to engage in a more discerning examination and questioning of their perception of reality. By emphasizing the role of music as a tool for social criticism and political expression, the study draws attention to the potential of music for public consciousness and transformation in the post-truth era. At this point, it is crucial to emphasize that educational initiatives focusing on the critical analysis of music and other art forms should be implemented alongside the development of media literacy and critical thinking skills, in collaboration with strategies devised by policymakers and media organizations to combat misinformation and promote accurate information. Further research might more comprehensively address the impact of music on social and political discourses by examining the representation of the post-truth phenomenon in different genres of music. Moreover, further research could be conducted to investigate the audience's reactions to different genres of music and their subsequent impact on thoughts and behaviors in the context of social criticism.